

01003302412020024

6579

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 330

24 Δεκεμβρίου 2002

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3091

Απλουστεύσεις και βελτιώσεις στη φορολογία εισοδήματος και κεφαλαίου και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 1

Φορολογική κλίμακα - Μειώσεις φόρου.

1. Οι παράγραφοι 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν. 2238/1994 - ΦΕΚ 151/Α') αναριθμούνται σε 5, 6, 7, 8, 9, 10 και 11 αντίστοιχα και οι παράγραφοι 1 και 2 αυτού του άρθρου αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Το εισόδημα που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών από το συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κατά περίπτωση κλίμακα:

(α) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
10.000	0	0	10.000	0
3.400	15	510	13.400	510
10.000	30	3.000	23.400	3.510
Υπερβάλλον	40			

(β) ΚΛΙΜΑΚΑ ΜΗ ΜΙΣΘΩΤΩΝ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Κλιμάκιο Εισοδήματος (ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής %	Φόρος Κλιμακίου (ευρώ)	Σύνολο	
			Εισοδήματος (ευρώ)	Φόρου (ευρώ)
8.400	0	0	8.400	0
5.000	15	750	13.400	750
10.000	30	3.000	23.400	3.750
Υπερβάλλον	40			

Όταν στο εισόδημα του μισθωτού ή συνταξιούχου περιλαμβάνεται και εισόδημα από άλλη πηγή, το επιπλέον αφορολόγητο ποσό των χιλίων εξακοσίων (1.600) ευρώ του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (α), σε σχέση με το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (β), περιορίζεται στο ποσό του μισθού ή της σύνταξης που δηλώνεται, εφόσον το ποσό του μισθού ή της σύνταξης είναι μικρότερο από το επιπλέον αυτό αφορολόγητο ποσό.

2. Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου των κλιμακίων (α) και (β) της παραγράφου 1 αυξάνεται κατά χίλια (1.000) ευρώ εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει, κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν, κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ εάν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν και κατά χίλια (1.000) ευρώ για καθένα τέκνο πάνω από τα τρία.

Το ποσό με το οποίο προσauξάνεται το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, μειώνει το ποσό του δεύτερου κλιμακίου και εάν αυτό δεν επαρκεί, το ποσό του τρίτου κλιμακίου.

Εάν ο ένας σύζυγος δεν έχει εισόδημα ή αυτό που έχει είναι μικρότερο από το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας, το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα ή η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το αφορολόγητο ποσό που αφορά τα τέκνα προστίθεται στο αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου.

3. Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την κλίμακα της προηγούμενης παραγράφου μειώνεται ως εξής:

α) Κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού ετήσιου ποσού των εξόδων ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του φορολογουμένου και των λοιπών προσώπων που τον βαρύνουν. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τα έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ.

Ως έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης θεωρούνται μόνο:

αα) Οι αμοιβές που καταβάλλονται για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις γενικά, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ακτινολογικές και μικροβιολογικές εξετάσεις, καθώς και η δαπάνη για οδοντοθεραπεία και οδοντοπροσθητική,

ββ) τα έξοδα νοσηλείας που καταβάλλονται σε νοσηλευτικά ιδρύματα ή ιδιωτικές κλινικές, στα οποία περιλαμβάνονται και τα έξοδα για φαρμακευτική περίθαλψη στο νοσοκομείο ή στην κλινική,

γγ) οι αμοιβές που καταβάλλονται σε νοσοκόμο για την παροχή υπηρεσιών σε ασθενή κατά τη νοσηλεία του σε νοσοκομείο ή κλινική ή στο σπίτι,

δδ) η δαπάνη για την αντικατάσταση μελών του σώματος με τεχνητά μέλη, καθώς και η δαπάνη για την αγορά ή τοποθέτηση στο σώμα του ασθενούς οργάνων, τα οποία είναι αναγκαία για τη φυσιολογική λειτουργία του ανθρώπινου οργανισμού,

εε) τα έξοδα νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων που είναι άγαμα ή διαζευγμένα ή τελούν σε κατάσταση χηρείας, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο και απαλλασσόμενο εισόδημά τους δεν υπερβαίνει το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ και πάσχουν από ανιάτο νόσημα, καθώς επίσης και με τις ίδιες προϋποθέσεις η δαπάνη για την περίθαλψη με οποιονδήποτε τρόπο των τυφλών, κωφάλαλων ή διανοητικά καθυστερημένων τέκνων του φορολογούμενου, όπως και η δαπάνη τους για διδάκτρα ή τροφεία που καταβάλλονται γι' αυτά τα τέκνα σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές ή θεραπευτήρια,

στ) ποσό ίσο με το πενήντα τοις εκατό (50%) της δαπάνης που καταβάλλεται σε επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων, οι οποίες λειτουργούν νόμιμα.

Στις δαπάνες περιλαμβάνονται και οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 7 τα οποία συνοικούν με τον φορολογούμενο και παρουνσιάζουν αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και πάνω από νοητική καθυστέρηση, φυσική αναπηρία ή ψυχική πάθηση με βάση τη γνωμάτευση της οικείας πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής, που εδρεύει σε κάθε νομό, ή είναι τυφλοί που είναι γραμμένοι στο γενικό μητρώο τυφλών, που τηρείται στην οικεία νομαρχία, στην περίπτωση κατά την οποία έχουν αποκτήσει ετήσιο εισόδημα πάνω από δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ, κατά το ποσό που τα έξοδα αυτά υπερβαίνουν το πραγματικό φορολογούμενο ή απαλλασσόμενο ετήσιο καθαρό εισόδημα των προσώπων αυτών.

β) Κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) των εξής δαπανών:

αα) Του ποσού του μισθώματος που καταβάλλεται ετησίως για κύρια κατοικία του φορολογούμενου και της οικογένειάς του. Δεν δικαιούνται την έκπτωση αυτή όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα. Ομοίως, δεν δικαιούνται τη μείωση αυτή οι φορολογούμενοι, όταν οι ίδιοι ή οι σύζυγοί τους ή τα τέκνα που τους βαρύνουν έχουν πλήρη κυριότητα ή κατοχή, εξ ολοκλήρου, σε οικία με επιφάνεια τουλάχιστον ίση με εκείνη της μισθωμένης κύριας κατοικίας, η οποία βρίσκεται στον ίδιο νομό με τη μισθωμένη. Το προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζεται και όταν η πιο πάνω οικία ανήκει εξ αδιαιρέτου είτε στον φορολογούμενο και στη σύζυγό του είτε στον φορολογούμενο και στα τέκνα τους που τους βαρύνουν είτε στη σύζυγό του και στα τέκνα τους που τους βαρύνουν.

Του ποσού του μισθώματος που καταβάλλει ετησίως για τα τέκνα του ο φορολογούμενος που μισθώνει κατοικίες για την ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών τους, τα οποία φοιτούν σε αναγνωρισμένα σχολεία ή σχολές του εσωτερικού, εφόσον αυτά τον βαρύνουν και εφόσον οι κατοικίες που μισθώνονται βρίσκονται στην πόλη που έχει την έδρα της η σχολή ή το σχολείο που φοιτούν τα τέκνα του και αυτός ή τα τέκνα του δεν έχουν άλλη κατοικία σ' αυτή την πόλη. Η περιοχή της Νομαρχίας Αθηνών, οι Δήμοι Βούλας, Βουλιαγμένης της Νομαρχίας Ανατολικής Αττικής, οι Δήμοι Αγίου Ιωάννου Ρέντη, Δραπετσώνας,

Κερασινίου, Κορυδαλλού, Νίκαιας, Πειραιώς, Περάματος της Νομαρχίας Πειραιά, θεωρείται ως μία πόλη.

Η έκπτωση αναγνωρίζεται, μόνο όταν ο φορολογούμενος αναγράψει στις οικείες ενδείξεις της ετήσιας δήλωσης φόρου εισοδήματος τον αριθμό φορολογικού μητρώου του εκμισθωτή. Αν πρόκειται για εκμισθωτές που δεν κατοικούν ούτε διαμένουν στην Ελλάδα, μπορεί να αναγράφεται ο αριθμός φορολογικού μητρώου του πληρεξούσιου ή νόμιμου εκπροσώπου τους. Για τους ανήλικους εκμισθωτές που δεν έχουν αριθμό φορολογικού μητρώου, αναγράφεται το αντίστοιχο στοιχείο του προσώπου που έχει την επιμέλεια του ανήλικου.

ββ) Του ποσού της δαπάνης για παράδοση κατ' οίκον ιδιαίτερων μαθημάτων ή για φροντιστήρια οποιασδήποτε αναγνωρισμένης εκπαιδευτικής βαθμίδας ή ξένων γλωσσών, το οποίο καταβάλλει ετησίως ο φορολογούμενος για κάθε τέκνο που τον βαρύνει ή για τον ίδιο.

Το ποσό της κάθε δαπάνης, επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση, δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (α) που ισχύει για μισθωτό χωρίς τέκνα.

Για τον υπολογισμό των ποσών μείωσης του φόρου οι δαπάνες λαμβάνονται διακεκριμένως για τον φορολογούμενο και για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

Το ποσό της κάθε δαπάνης, η οποία υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μειώνει το φόρο, μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση.

γ) Κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του ποσού των δεδουλευμένων τόκων που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο για:

αα) Στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας που χορηγούνται στον φορολογούμενο με υποθήκη ή προσημείωση από τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμειυτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς, εφόσον οφείλονται από αυτόν και η υποθήκη ή προσημείωση έχει εγγραφεί σε ακίνητό του ή του άλλου συζύγου ή των τέκνων που τους βαρύνουν.

Σε περίπτωση σύναψης νέου δανείου από ένα από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, ανεξάρτητα αν είναι το ίδιο με αυτό που χορήγησε το αρχικό δάνειο ή όχι, με σκοπό την εξόφληση από τον υπόχρεο του παλαιού δανείου, οι δεδουλευμένοι τόκοι του νέου δανείου που αντιστοιχούν στο τμήμα αυτού που διατέθηκε για την εξόφληση του ανεξόφλητου υπολοίπου του παλαιού στεγαστικού δανείου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, αναγνωρίζονται για μείωση του φόρου για το χρονικό διάστημα που υπολείπεται από τη χορήγηση του νέου δανείου μέχρι τη λήξη του παλαιού δανείου. Για την αναγνώριση της μείωσης πρέπει στο δανειστικό συμβόλαιο του νομικού προσώπου που χορήγησε το νέο δάνειο να αναγράφονται απαραίτητα ο σκοπός του δανείου, το ανεξόφλητο ποσό του παλαιού δανείου, ο χρόνος λήξης του παλαιού δανείου και ότι έχει εγγραφεί υποθήκη ή προσημείωση με τις ίδιες προϋποθέσεις που ίσχυαν και για το παλαιό δάνειο.

ββ) Στεγαστικά δάνεια για απόκτηση πρώτης κατοικίας που χορηγούνται από ασφαλιστικές επιχειρήσεις στους υπαλλήλους τους, εφόσον οφείλονται από αυτούς και η

υποθήκη ή προσημείωση έχει εγγραφεί σε ακίνητό τους ή του άλλου συζύγου ή των τέκνων που τους βαρύνουν.

γγ) Προκαταβολές που χορηγούνται από τα Ταμεία Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας, κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν.Δ. 398/1974 (ΦΕΚ 116/Α'), για απόκτηση πρώτης κατοικίας από τους βοηθηματούχους αυτών.

Κατά την εφαρμογή των προηγούμενων υποπεριπτώσεων δεν θεωρείται ότι αποκτάται πρώτη κατοικία, αν ο υπόχρεος, ο άλλος σύζυγος και τα τέκνα που τους βαρύνουν, έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης, εξ ολοκλήρου ή επί ιδανικού μεριδίου, σε άλλη οικία ή οικίες, εφόσον το άθροισμα της συνολικής επιφάνειας που τους αντιστοιχεί υπερβαίνει τα εβδομήντα (70) τ.μ.. Η επιφάνεια αυτή προσαιξάνεται κατά είκοσι (20) τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα που βαρύνουν τον υπόχρεο ή τον άλλο σύζυγο. Αν η επιφάνεια της πρώτης κατοικίας υπερβαίνει τα εκατόν είκοσι (120) τ.μ., το ποσό της δαπάνης που μειώνει το φόρο περιορίζεται στο μέρος που αναλογεί επιμεριστικά στη μέχρι των εκατόν είκοσι (120) τ.μ. επιφάνεια της κατοικίας.

δδ) Δάνεια που χορηγούνται στον φορολογούμενο από τράπεζες, το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, τα Ταχυδρομικά Ταμειυτήρια και λοιπούς πιστωτικούς οργανισμούς, εφόσον οφείλονται από αυτόν, για αναστήλωση, επισκευή, συντήρηση ή εξωραϊσμό διατηρητέων κτισμάτων, καθώς και κτισμάτων που βρίσκονται σε περιοχές χαρακτηριζόμενες ως παραδοσιακά τμήματα πόλεων ή ως παραδοσιακοί οικισμοί.

Το ποσοστό της μείωσης της περίπτωσης αυτής υπολογίζεται στους τόκους που αντιστοιχούν στο τμήμα του δανείου ως διακόσιες χιλιάδες (200.000) ευρώ.

Το ποσό της δαπάνης της περίπτωσης αυτής δεν πρέπει να έχει εκπέσει με βάση άλλη διάταξη του παρόντος.

Οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης ισχύουν για τόκους από συμβάσεις δανείων που συνάπτονται, καθώς και προκαταβολές που χορηγούνται από 1ης Ιανουαρίου 2003 και μετά.

δ) Κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) του συνολικού ετήσιου ποσού των οικογενειακών δαπανών, στις οποίες υποβάλλεται ο φορολογούμενος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν, για αγορά αγαθών και υπηρεσιών γενικώς, εφόσον ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του ή και οι δύο δηλώνουν εισόδημα από μισθούς ή συντάξεις. Το ποσό της μείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τα εβδομήντα πέντε (75) ευρώ και για τους δύο συζύγους.

Δεν συμπεριλαμβάνονται οι παρακάτω κατηγορίες δαπανών:

αα) αυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 των άρθρων 8 και 23,

ββ) πραγματικές δαπάνες που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17,

γγ) αυτές που ορίζονται στις προηγούμενες περιπτώσεις,

δδ) δαπάνες για αγορά τροφίμων και ποτών, γενικώς, καθώς και καυσίμων,

εε) δαπάνες για ύδρευση, αποχέτευση, συγκοινωνίες, φωταέριο, παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, ασφάλιστρα και τέλη κυκλοφορίας αυτοκινήτων, καθώς και για δίδακτρα σε ιδιωτικά σχολεία.

στ) δαπάνες που γίνονται στην αλλοδαπή.

Αν μόνο ο ένας σύζυγος δηλώνει εισόδημα από μισθούς ή συντάξεις, ολόκληρο το ποσό της μείωσης αφαιρείται από το δικό του φόρο. Αν και οι δύο σύζυγοι δηλώνουν εισόδημα από μισθούς ή συντάξεις, το ποσό της μείωσης μερίζεται μεταξύ τους ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως δηλώθηκε με την αρχική εμπρόθεση δήλωσή τους και μειώνει το φόρο που προκύπτει γι' αυτούς.

Για τη διενέργεια της μείωσης του φόρου πρέπει το συνολικό ποσό των δαπανών που καταβλήθηκε για αγαθά και υπηρεσίες να αναγράφεται στην αρχική εμπρόθεση δήλωση.

Τα δικαιολογητικά των δαπανών αυτής της περίπτωσης δεν συνυποβάλλονται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος, αλλά φυλάσσονται από τον υπόχρεο, για την επίδειξή τους στην αρμόδια φορολογική αρχή, για τρία (3) έτη από το τέλος του οικείου οικονομικού έτους.

ε) Για το φορολογούμενο που αποκτά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, εφόσον αυτός προσφέρει υπηρεσίες ή κατοικεί για εννέα (9) τουλάχιστον μήνες μέσα στο έτος που απέκτησε το εισόδημα αυτό στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Λέσβου, Χίου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχή των νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλώρινας, Πέλλης, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας, η οποία περιλαμβάνεται σε ζώνη βάθους είκοσι (20) χιλιομέτρων από τη μεθοριακή γραμμή, κατά τριάντα (30) ευρώ για κάθε τέκνο που τον βαρύνει.

4. Για τη σύζυγο η οποία έχει εισόδημα στο οποίο προκύπτει φόρος, οι μειώσεις των περιπτώσεων α' και γ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν την ίδια και των περιπτώσεων α' και ε' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν τα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, τα χωρίς γάμο τέκνα της, τους γονείς της και τους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της φόρο που προκύπτει με βάση την κλίμακα.

Όταν λόγω θανάτου του ενός από τους συζύγους υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις, αν στο εισόδημα του ενός συζύγου δεν προκύπτει φόρος ή ο φόρος που προκύπτει είναι κατώτερος από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α' έως ε' της προηγούμενης παραγράφου, το άθροισμα αυτών ή η διαφορά που προκύπτει δεν μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου. Στην περίπτωση αυτή μειώνουν το φόρο του άλλου συζύγου τα ποσά των μειώσεων που αφορούν τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του ενός συζύγου και των λοιπών προσώπων που συνοικούν μαζί του και τον βαρύνουν.

Αν με βάση τη φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει για το φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτό που προκύπτει είναι μικρότερο από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α', β', δ' και ε' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, τότε ολόκληρο το ποσό των μειώσεων των περιπτώσεων αυτών ή η διαφορά που προκύπτει, μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον άλλο σύζυγο.

Αν το συνολικό ποσό των μειώσεων είναι μεγαλύτερο του φόρου, ο οποίος προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για το φορολογούμενο και τη σύζυγό του, η διαφορά δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται.

Το ποσό που απομένει ύστερα από τις μειώσεις αποτελεί το φόρο που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου.»

2. Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίστανται ως εξής:

«5. Αν στο συνολικό εισόδημα περιλαμβάνεται και εισόδημα από ακίνητα, εκτός από το απαλλασσόμενο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά, το ακαθάριστο ποσό αυτού υποβάλλεται και σε συμπληρωματικό φόρο, ο οποίος υπολογίζεται με συντελεστή ενάμισι τοις εκατό (1,5%). Το ποσό του συμπληρωματικού φόρου αυτής της παραγράφου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως και 4, κατά περίπτωση.»

3. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν ο φόρος που εξευρίσκεται με αυτόν τον τρόπο είναι ανώτερος από το φόρο που προκύπτει με βάση τις παραγράφους 1 έως και 4, το επιπλέον ποσό φόρου επιστρέφεται ύστερα από την υποβολή της σχετικής ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στον προϊστάμενο της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας.»

4. Το προτελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την εξεύρεση του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα άλλα εισοδήματα του υποχρέου επιμερίζεται ο φόρος που προκύπτει στο συνολικό εισόδημά του, με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 ανάλογα με τα ποσά των αμοιβών του, ως αξιωματικού των εμπορικών πλοίων ή ως ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας και των εισοδημάτων του από τις κατηγορίες Α' έως Ζ'.»

5. Η παράγραφος 11 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Όσοι κατοικούν στην αλλοδαπή και αποκτούν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις μειώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2 και 3. Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται οι κάτοικοι των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.»

6. Στο άρθρο 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται παράγραφος 12 ως εξής:

«12. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την αναγνώριση της συνδρομής των προϋποθέσεων για τη μείωση του φόρου που ορίζεται από το άρθρο αυτό. Επίσης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Υγείας και Πρόνοιας καθορίζονται τα δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται για την απόδειξη του ποσοστού αναπηρίας. Με τις αποφάσεις των προηγούμενων εδαφίων ορίζεται επίσης και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

7. Όπου στις κείμενες διατάξεις γίνεται αναφορά στην κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος εφαρμόζεται κατά περίπτωση η κλίμακα (α) ή (β) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του Κώδικα αυτού, όπως τέθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού.

Άρθρο 2

Μεταφορά ζημίας, απαλλαγές από το φόρο, έκπτωση δαπανών

1. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά, το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις, που προκύπτει από βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.) που τηρούνται επαρκώς και ακριβώς, αν δεν καλύπτεται με συμπηφισμό θετικού στοιχείου εισοδήματος άλλης πηγής, είτε γιατί δεν υπάρχει τέτοιο στοιχείο εισοδήματος είτε γιατί αυτό που υπάρχει είναι ανεπαρκές, μεταφέρεται για να συμπηφισθεί ολόκληρο στην πρώτη περίπτωση ή κατά το υπόλοιπο αυτού στη δεύτερη, διαδοχικώς στα πέντε (5) επόμενα οικονομικά έτη κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά, με την προϋπόθεση ότι κατά τα έτη αυτά τα βιβλία του υποχρέου τηρούνται επαρκώς και ακριβώς.»

Τα παραπάνω εφαρμόζονται αναλόγως και για το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις που προκύπτει από επαρκή και ακριβή βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το οποίο μεταφέρεται για να συμπηφισθεί διαδοχικώς στα τρία (3) επόμενα οικονομικά έτη.»

2. Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά.»

3. Η περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Οι τόκοι οποιασδήποτε μορφής κατάθεσης σε τράπεζες που λειτουργούν στην Ελλάδα ή το Ταχυδρομικό Ταμειτήριο, εφόσον η κατάθεση δεν είναι σε ευρώ και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού.»

4. Η περίπτωση β' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Οι τόκοι εκούσιων καταθέσεων όψεως ή ταμειυτηρίου στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, εφόσον οι καταθέσεις αυτές δεν είναι σε ευρώ και ο δικαιούχος είναι μόνιμος κάτοικος εξωτερικού.»

5. Η περίπτωση ια' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«ια) Οι τόκοι των ομολογιακών δανείων που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε ευρώ ή συνάλλαγμα στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 12.»

6. Οι περιπτώσεις γ', δ', στ', ζ', ιβ' και ιδ' της παραγράφου 3 του άρθρου 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος καταργούνται και οι περιπτώσεις ε', η', θ', ί', ια', ιγ' και ιε' αναριθμούνται σε γ', δ', ε', στ', ζ', η' και θ', αντίστοιχα.

7. Το ποσό των δύο χιλιάδων τριακοσίων πενήντα (2.350) ευρώ που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αυξάνεται σε δύο χιλιάδες πεντακόσια (2.500) ευρώ.

8. Η περίπτωση α' της παραγράφου 2 του άρθρου 7 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) το τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση γενικά ή από την παραχώρηση της χρήσης ακινήτου χωρίς αντάλλαγμα σε πρόσωπα που είναι συγγενείς με αυτόν μέχρι το δεύτερο βαθμό εξ αίματος.»

9. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Το ποσό της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής ή θανάτου, ασφαλίσεων προσωπικών ατυχημάτων και για ασφαλιστήρια ασθένειας, για την ασφάλιση του ίδιου, του άλλου συζύγου και των τέκνων που τους βαρύνουν κατά τις διατάξεις του παρόντος. Το ποσό που αφαιρείται δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 που ισχύει για μισθωτό χωρίς τέκνα. Το ποσό της δαπάνης υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, εκπίπτει μόνο εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και μερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που φορολογείται με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση.»

10. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίστανται ως εξής:

«δ) Τα ποσά που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τους Ιερούς Ναούς, τις Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα Κρατικά και Δημοτικά Νοσηλευτικά Ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.»

11. Στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα ποσά των δωρεών και χορηγιών αφαιρούνται, εφόσον υπερβαίνουν συνολικά τα εκατό (100) ευρώ.»

12. Στην περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται προτελευταίο εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης ισχύουν για τόκους από συμβάσεις δανείων που συνάπτονται, καθώς και προκαταβολές που χορηγούνται μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2002.»

13. Η παράγραφος 3 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τη σύζυγο η οποία έχει εισόδημα, οι δαπάνες των περιπτώσεων β', δ' και ε' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 που αφορούν την ίδια, καθώς και της παραγράφου 2 που αφορούν τα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, τα χωρίς γάμο τέκνα της, τους γονείς της και τους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της εισόδημα.»

14. Η παράγραφος 5 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Όταν ο ένας από τους συζύγους δεν έχει εισόδημα φορολογούμενο ή αυτό που έχει είναι κατώτερο από το ποσό της δαπάνης της παραγράφου 2, που αφορά αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, ολόκληρο το ποσό της δαπάνης ή η διαφορά προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου. Όταν το σύνολο των δαπανών του ενός συζύγου είναι ανώτερο από το φορολογούμενο εισόδημά του, τότε η διαφορά που προκύπτει και μέχρι το ποσό της δαπάνης της παραγράφου 2 προστίθεται στις δαπάνες του άλλου συζύγου.»

15. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την αναγνώριση της συνδρομής των προϋποθέσεων για την αφαίρεση των ποσών των δαπανών που ορίζονται από το άρθρο αυτό.»

16. Οι περιπτώσεις γ', στ' και ζ' της παραγράφου 1, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 και η παράγραφος 6 του άρθρου 8 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, η παράγραφος 17 του άρθρου 7 του Ν. 2364/1995 (ΦΕΚ 252/Α') και η περίπτωση β' της παραγράφου 8 του άρθρου 1 του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179/Α') καταργούνται.

Άρθρο 3

Εισοδήματα φορολογούμενα αυτοτελώς

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Με την παρακράτηση του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των υποχρέων του άρθρου 2, των ημεδαπών και αλλοδαπών τραπεζικών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και των υποχρέων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 101.»

2. Η παράγραφος 8 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Ομοίως, επιβάλλεται φόρος εισοδήματος στους τόκους, οι οποίοι αποκτώνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, ενώσεις προσώπων ή ομάδες περιουσίας, χωρίς να εξετάζεται η ιθαγένεια και ο τόπος που διαμένουν ή κατοικούν ή έχουν την έδρα τους και προκύπτουν από εθνικές δάνεια που εκδίδονται με έντοκα γραμμάτια ή ομόλογα από την 1η Ιανουαρίου 1997 και μετά. Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή επτά και μισό τοις εκατό (7,5%) στο ποσό των τόκων που προκύπτουν από τους πιο πάνω τίτλους από 1ης Ιανουαρίου 1997 και με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) στο ποσό των τόκων που προκύπτουν από τους πιο πάνω τίτλους οι οποίοι εκδίδονται από τις 3 Ιανουαρίου 1998 και μετά. Επίσης, με το συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) φορολογούνται και οι τόκοι που προκύπτουν από ανανεώσεις εκδοθέντων έντοκων γραμματίων που πραγματοποιήθηκαν μετά την 2α Ιανουαρίου 1998.

Ο φόρος αυτός για τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, που εκδίδονται με φυσικούς τίτλους ή με τη μορφή άυλων τίτλων, προεισπράττεται κατά την έκδοσή τους, ενώ για τα ομόλογα ο φόρος παρακρατείται κατά το χρόνο της εξαργύρωσης των τοκομεριδίων τους ή κατά τη λήξη τους, όταν πρόκειται για ομόλογα χωρίς τοκομερίδια (ZERO COUPON). Σε περίπτωση σιωπηρής ανανέωσης έντοκων γραμματίων, για τους τόκους που προκύ-

ππου στο διάστημα που διαρκεί η ανανέωση, γίνεται παρακράτηση του φόρου που αναλογεί κατά το χρόνο της εξόφλησής τους. Με τον προεισπραττόμενο ή παρακρατούμενο κατά περίπτωση φόρο, πιστώνεται ο τηρούμενος στην Τράπεζα της Ελλάδος οικείος λογαριασμός του Ελληνικού Δημοσίου.

Φόρος με τον ίδιο ως άνω συντελεστή επιβάλλεται και στους τόκους, οι οποίοι αποκτώνται από τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής και προκύπτουν από έντοκους τίτλους που εκδίδονται στην Ελλάδα με τις εγκρίσεις που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία, από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως, τη Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως και Αναπτύξεως και την Ασιατική Τράπεζα Αναπτύξεως. Ο φόρος αυτός παρακρατείται κατά το χρόνο λήξης και εξόφλησης των τοκομεριδίων τους ή κατά τη λήξη των τίτλων, όταν πρόκειται για ομόλογα χωρίς τοκομερίδια, από το διαχειριστή εκάστου δανείου ή από το νόμιμο εκπρόσωπο του εκδότη στην Ελλάδα ή από άλλο εξουσιοδοτημένο προς τούτο πρόσωπο. Ο παρακρατούμενος φόρος του προηγούμενου εδαφίου αποδίδεται με εφάπαξ καταβολή στο Δημόσιο, με την υποβολή δήλωσης, από το πρόσωπο που διενήργησε την παρακράτηση, στη Δ.Ο.Υ. στην περιφέρεια της οποίας αυτό έχει την έδρα του, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα που έγινε η παρακράτηση του φόρου.

Με την προείσπραξη ή την παρακράτηση του φόρου της παραγράφου αυτής εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των υποχρέων του άρθρου 2, των ημεδαπών και αλλοδαπών τραπεζικών και ασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και των υποχρέων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου 101, με την επιφύλαξη των οριζόμενων από τις διατάξεις των άρθρων 99 και 106. Επίσης, για τη φορολογία των τόκων της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου αυτού.»

3. Στο τέλος της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Προκειμένου για μεταβιβάσεις από επαχθή αιτία στοιχείων των παραπάνω υποπεριπτώσεων αα' και ββ' σε δικαιούχους που υπάγονται στην Α' ή Β' κατηγορία του άρθρου 29 του Ν. 2961/2001 (ΦΕΚ 266/Α'), η πραγματική αξία πώλησης αυτών φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή ένα και δύο δέκατα τοις εκατό (1,2%), και δύο και τέσσερα δέκατα τοις εκατό (2,4%), αντίστοιχα.»

4. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης α' της προηγούμενης παραγράφου 1 εφαρμόζεται ανάλογα.»

5. Για την εφαρμογή των διατάξεων του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού της κατώτατης πραγματικής αξίας που προκύπτει από τη μεταβίβαση: α) ολόκληρης επιχείρησης, μερίδων ή μεριδίων και ποσοστών συμμετοχής λαμβάνοντας υπόψη τα καθαρά κέρδη των τελευταίων πέντε (5) ετών, την αμοιβή του επιχειρηματία, το επίτοκο των έντοκων γραμματίων του Δημοσίου ετήσιας

διάρκειας και τα έτη λειτουργίας της και β) μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο ή σε άλλο χρηματιστηριακό θεσμό, λαμβάνοντας υπόψη αποτελέσματα από τους τελευταίους πριν από τη μεταβίβαση ισολογισμούς και την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης.

6. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Όταν δικαιούχοι των εισοδημάτων της παραγράφου αυτής είναι πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 101, με την καταβολή του πιο πάνω φόρου δεν εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων, αλλά τα εισοδήματα αυτά φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις.»

7. Στο τελευταίο εδάφιο των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος και μετά τη λέξη «συναλλάγματος» προστίθενται οι λέξεις «ή ευρώ».

8. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Ο φόρος υπολογίζεται με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στο καθαρό ποσό της αποζημίωσης μετά την αφαίρεση ποσού είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ και παρακρατείται κατά την πληρωμή της στο δικαιούχο.»

9. Στο τέλος του τέταρτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος οι λέξεις «την πιο πάνω κλίμακα» αντικαθίστανται με τις λέξεις «τον πιο πάνω συντελεστή».

10. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 και του προτελευταίου εδαφίου της παραγράφου 8 του άρθρου 12 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως η παράγραφος αυτή αντικαταστάθηκε με τις διατάξεις της παραγράφου 2, ισχύουν για εισοδήματα οικονομικού έτους 2003 και μετά.

Άρθρο 4

Τεκμήρια δαπανών διαβίωσης

1. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Το ετήσιο τεκμαρτό μίσθωμα για ιδιοκατοικούμενη ή μισθούμενη κύρια κατοικία άνω των διακοσίων (200) τετραγωνικών μέτρων και για δευτερεύουσα κατοικία γενικών άνω των εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικών μέτρων, όπως αυτό εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 22, το οποίο πολλαπλασιάζεται με συντελεστή δύο (2). Το τεκμαρτό μίσθωμα μιας ή περισσότερων εξοχικών κατοικιών υπολογίζεται σε καθεμιά από αυτές για τρεις (3) μήνες το έτος. Αν ο φορολογούμενος, η σύζυγός του και τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν έχουν στην κατοχή ή στην κυριότητά τους ή έχουν μισθώσει περισσότερα ακίνητα με συνολική επιφάνεια άνω των εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικών μέτρων, τα οποία χρησιμοποιούνται από αυτούς ως δευτερεύουσα κατοικία, τότε για τον υπολογισμό του τεκμαρτού μισθώματός τους λαμβάνονται υπόψη όλες οι μισθούμενες ή ιδιοκατοικούμενες δευτερεύουσες κατοικίες. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου δεν λαμβάνεται υπόψη η τεκμαρτή δαπάνη για δευτερεύουσα κατοικία με επιφάνεια μέχρι εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικά μέτρα που βρίσκεται σε χωριό ή πόλη με πληθυσμό κάτω από πέντε χιλιάδες (5.000) κατοίκους και η

οποία περιήλθε στον φορολο- γούμενο ή τη σύζυγό του από κληρονομιά, προίκα ή γονική παροχή, εκτός από τις κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές οι οποίες χαρακτηρίζονται κατά την κείμενη νομοθεσία ως τουριστικοί τόποι.»

2. Το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα, αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 107, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις που δεν υπάγονται στις διατάξεις της περίπτωσης δ' του άρθρου 18, το ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης διαβίωσης που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προΐσταται του οικείου γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.»

3. Η υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) Για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι τρία (3) μέτρα, στο ποσό των δύο χιλιάδων εξακοσίων (2.600) ευρώ, που προσαυξάνεται με το ποσό των χιλίων τριακοσίων (1.300) ευρώ για κάθε μέτρο μήκους πάνω από τα τρία (3) μέτρα.»

4. Τα ποσά τεκμαρτής δαπάνης του πίνακα της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος διπλασιάζονται, με εξαίρεση τα ποσά που προκύπτουν για τα σκάφη που αναφέρονται στο δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της υποπερίπτωσης αυτής.

5. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη για αεροσκάφη και ελικόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται ως εξής:

αα) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικόφωρα, καθώς και ελικόπτερα στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους, που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.

ββ) Για αεροσκάφη αεριοπρωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης.

Οι διατάξεις της περίπτωσης β' εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.»

6. Τα ποσά τεκμαρτής δαπάνης της κλίμακας του δεύτερου εδαφίου της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος διπλασιάζονται.

7. Η περίπτωση α' του άρθρου 17 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση αυτοκινήτων, δίτροχων ή τρίτροχων αυτοκινούμενων οχημάτων, πλοίων

αναψυχής και λοιπών σκαφών αναψυχής, αεροσκαφών και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.

Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας νοούνται εκείνα που η αξία τους υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Αν η αξία κάθε πράγματος είναι μικρότερη του ποσού αυτού, τα αγορασθέντα όμως πράγματα αποτελούν κατά τις συναλλακτικές αντιλήψεις ενιαίο σύνολο, τότε για τον υπολογισμό της αξίας λαμβάνεται υπόψη η αξία όλων αυτών των πραγμάτων, εφόσον υπερβαίνει το ποσό των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ.

Κατά την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της περίπτωσης δεν λαμβάνονται υπόψη τα χρηματικά ποσά που διατίθενται για την αγορά κινητών πραγμάτων που αποτελούν το άμεσο αντικείμενο της ασκούμενης εμπορικής δραστηριότητας.»

8. Το πέμπτο και το έκτο εδάφιο της υποπερίπτωσης ββ' της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίστανται ως εξής:

«Κατά την εφαρμογή των δύο προηγούμενων εδαφίων δεν θεωρείται ότι αποκτάται πρώτη κατοικία, αν ο υπόχρεος, ο άλλος σύζυγος και τα τέκνα που τους βαρύνουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή ισόβιας επικαρπίας ή οίκησης, εξ ολοκλήρου ή επί ιδανικού μεριδίου, σε άλλη οικία ή οικίες, εφόσον το άθροισμα της συνολικής επιφάνειας που τους αντιστοιχεί υπερβαίνει τα εβδομήντα (70) τ.μ.. Η επιφάνεια αυτή προσαυξάνεται κατά είκοσι (20) τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα που βαρύνουν τον υπόχρεο ή τον άλλο σύζυγο.»

9. Στο άρθρο 18 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος η περίπτωση η' αναριθμείται σε ια' και προστίθενται περιπτώσεις η', θ' και ι' ως εξής:

«η) Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει με βάση ένα επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης μέχρι και δεκατέσσερις (14) φορολογήσιμους ίππους, το οποίο ανήκει στην κυριότητα ή κατοχή του υπόχρεου ή, αν πρόκειται για οικογένεια, για δύο αυτοκίνητα που ανήκουν το καθένα στην κυριότητα ή κατοχή του κάθε συζύγου ή από κοινού και στους δύο συζύγους. Εάν ο υπόχρεος έχει στην κυριότητα ή κατοχή του περισσότερα του ενός αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης μέχρι δεκατέσσερις (14) φορολογήσιμους ίππους, το τεκμήριο δεν εφαρμόζεται για εκείνο με τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη. Σε περίπτωση εφαρμογής των εδαφίων τρίτου, τέταρτου, πέμπτου και δέκατου έκτου της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 16, συνυπολογίζεται και το αυτοκίνητο με τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.

θ) Προκειμένου για τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει με βάση ένα σκάφος αναψυχής ολικού μήκους μέχρι δέκα (10) μέτρα που δεν έχει ναυτολογημένο πλήρωμα για ολόκληρο ή μέρος του έτους, το οποίο ανήκει στην κυριότητα ή κατοχή του υποχρέου ή του άλλου συζύγου ή και στους δύο από κοινού.

Εάν ο υπόχρεος ή η σύζυγός του έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους περισσότερα του ενός τέτοια σκάφη, το τεκμήριο δεν εφαρμόζεται για εκείνο το σκάφος με τη μεγαλύτερη τεκμαρτή δαπάνη. Σε περίπτωση που ο κάθε σύζυγος έχει στην κυριότητα ή κατοχή του τέτοιο σκάφος και οι τεκμαρτές δαπάνες αυτών των σκαφών είναι ίσες, η απαλλασσόμενη τεκμαρτή δαπάνη του ενός σκάφους επιμερίζεται κατά 50% στον καθένα.

ι) Προκειμένου για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν επιχείρηση ή ελεύθεριο επάγγελμα:

ι) μέχρι ποσού δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ, εάν η δαπάνη πραγματοποιείται μέσα στο έτος έναρξης άσκησης της δραστηριότητας και στα δύο επόμενα έτη και μέχρι ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) των καθαρών κερδών που δηλώθηκαν για το προηγούμενο έτος με αρχική δήλωση, η οποία υποβλήθηκε μέχρι το τέλος του οικείου οικονομικού έτους, για δαπάνες που πραγματοποιούνται στα επόμενα έτη και

ii) ολόκληρου του ποσού της δαπάνης για τον αρδευτικό εξοπλισμό γεωργικής εκμετάλλευσης.»

10. Οι περιπτώσεις γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 16, οι περιπτώσεις β' και ε' του άρθρου 17 και οι περιπτώσεις α' και στ' του άρθρου 18 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος καταργούνται.

Άρθρο 5

Φορολογία επιχειρήσεων, έκπτωση δαπανών από τα ακαθάριστα έσοδα

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. εξευρίσκεται λογιστικώς με έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα, όπως αυτά ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο, των ακόλουθων εξόδων:»

2. Το δεύτερο και τα επόμενα εδάφια της υποπερίπτωσης α' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίστανται ως εξής:

«Επίσης, οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές των εταιρών των εταιριών περιορισμένης ευθύνης, εφόσον τα πρόσωπα αυτά για τις υπηρεσίες που παρέχουν στις εταιρίες έχουν ασφαλιστεί σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο.

Από τα ακαθάριστα έσοδα των υποχρέων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 δεν εκπίπτουν οι μισθοί και οι κάθε είδους απολαβές των εταίρων ή μελών τους.»

3. Τα δύο πρώτα και το τελευταίο εδάφια της υποπερίπτωσης γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίστανται ως εξής:

«γγ) Τα ποσά που καταβάλλονται λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα ημεδαπά ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων. Οι διατάξεις των έξι τελευταίων εδαφίων της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 εφαρμόζονται αναλόγως.»

4. Το πρώτο εδάφιο της υποπερίπτωσης δδ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«δδ) Τα ασφάλιστρα που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για ομαδική ασφάλιση ζωής του εργατοϋπαλληλικού προσωπικού τους, στην έννοια της οποίας συμπεριλαμβάνεται και η χορήγηση εφάπαξ ποσού ή περιοδικά καταβαλλόμενης παροχής σε χρήμα μετά το χρόνο της πρώτης ή κανονικής συνταξιοδότησης του ανωτέρω προσω-

πικού, καθώς και η κάλυψη θανάτου ή κατά κινδύνων τυχαίων συμβεβηκότων. Το ποσό της έκπτωσης αυτής δεν μπορεί να υπερβεί για καθέναν από τους ασφαλιζόμενους ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του αφορολόγητου ποσού του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας (α) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 που ισχύει για μισθωτό χωρίς τέκνα.»

5. Στην περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθενται τρία εδάφια ως εξής:

«Ειδικά για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία και στοιχεία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων όταν δεν διενεργούν απογραφή, ως απογραφή λήξης της διαχειριστικής περιόδου λαμβάνεται ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των αγορών της περιόδου αυτής και ως απογραφή έναρξης ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί των αγορών της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου. Αν προαιρετικά έχει διενεργηθεί απογραφή έναρξης και λήξης, για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη τα δεδομένα αυτών, με την προϋπόθεση ότι θα συνεχισθεί η σύνταξη των απογραφών για μία τριετία από τη σύνταξη της πρώτης προαιρετικής απογραφής λήξης. Αν δεν τηρηθεί η υποχρέωση αυτή, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του Ν. 2523/1997 κυρώσεις για τη μη σύνταξη απογραφής.»

6. Το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τον υπολογισμό των αποσβέσεων στα πάγια περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην ίδια κατηγορία οι επιχειρήσεις μπορούν να επιλέγουν και να χρησιμοποιούν είτε τον κατώτερο είτε τον ανώτερο συντελεστή απόσβεσης, αυτόν δε που θα επιλέγουν θα τον χρησιμοποιούν παγίως. Οι κατώτεροι και ανώτεροι συντελεστές αποσβέσεων και κάθε άλλο θέμα που αφορά την εφαρμογή των διατάξεων αυτών καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, όπως τούτο ισχύει κάθε φορά.»

7. Στο τέλος της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά, οι αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τα οποία αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα. Για τους σκοπούς του Κώδικα αυτού εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.»

8. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«θ) Των αποσβέσεων των επισφαλών απαιτήσεων που έχουν γίνει με οριστικές εγγραφές. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά και κάθε άλλο θέμα για την έκπτωση των δαπανών αυτών.»

9. Στο άρθρο 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος οι παράγραφοι 14 και 15 αναριθμούνται σε 15 και 16 αντίστοιχα και προστίθενται νέες παράγραφοι 14 και 17 ως εξής:

«14. Οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση για αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρία,

καθώς και τα δικαιώματα ή οι αποζημιώσεις που καταβάλλει αυτή σε εξωχώρια εταιρία για τη χρησιμοποίηση στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων, δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της.

Από την εφαρμογή της διάταξης αυτής εξαιρούνται δαπάνες που αφορούν αγορά ή μεταφορά στην Ελλάδα αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών ή άλλων προϊόντων για τα οποία δημοσιεύονται δείκτες τιμών χονδρικής πώλησης και τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προϊόντων.»

«17. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζονται θέματα καταχώρισης ορισμένων δαπανών του άρθρου αυτού στα βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.»

Άρθρο 6 Υποβολή δήλωσης

1. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Κάθε φυσικό πρόσωπο, για το οποίο συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 2, έχει υποχρέωση να υποβάλλει δήλωση, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά του υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Υποχρέωση για υποβολή δήλωσης υπάρχει επίσης και όταν το συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου είναι μικρότερο από τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ, αλλά στο εισόδημα αυτό περιλαμβάνεται και ζημία από εμπορική επιχείρηση ή γεωργική εκμετάλλευση, την οποία δικαιούται κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 να συμψηφίσει με εισοδήματα του ίδιου και των επόμενων ετών.»

2. Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, τα φυσικά πρόσωπα τα οποία αποκτούν εισόδημα αποκλειστικά από μισθωτές υπηρεσίες και για τα οποία δεν συντρέχει μία από τις πιο κάτω περιπτώσεις α', β', στ', ζ' ή ια' αυτής της παραγράφου δεν υποχρεούνται να υποβάλλουν δήλωση, εφόσον: α) κατοικούν στην Ελλάδα και το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά τους είναι μέχρι έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ ή β) το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά τους ανεξαρτήτως ποσού προέρχεται από έναν μόνο φορέα, ο οποίος έχει διενεργήσει τελική εκκαθάριση φόρου σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 59. Τα πρόσωπα της περίπτωσης β' του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον το ετήσιο φορολογούμενο εισόδημά τους είναι πάνω από έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, αντί δήλωσης φορολογίας εισοδήματος υποβάλλουν απλουστευμένη δήλωση εισοδηματικής κατάστασης.»

3. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Οι κύριοι ή κάτοχοι επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή ημιφορτηγού, εκτός από αγροτικό ημιφορτηγό, ή αυτοκινήτου μικτής χρήσης ή αυτοκινήτου τύπου JEEP ή αεροσκάφους, κότερου ή θαλαμηγού ή ακάτου ή σκαφών αναψυχής, εκτός από αυτοκίνητα ή σκάφη αναψυχής που δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό

της συνολικής ετήσιας δαπάνης διαβίωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, καθώς και όσοι έχουν στη διάθεσή τους για τις ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοιου είδους μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγό τους είτε στα μέλη που τους βαρύνουν είτε σε εταιρίες στις οποίες αυτοί μετέχουν ως εταίροι, διαχειριστές εταίροι ή είναι πρόεδροι ή διοικητές.»

4. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) Όσοι διατηρούν μία ή περισσότερες δευτερεύουσες κατοικίες με συνολική επιφάνεια πάνω από εκατόν πενήντα (150) τετραγωνικά μέτρα ή κατοικούν σε οικοδομή με επιφάνεια πάνω από διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα.»

5. Η παράγραφος 6 του άρθρου 62 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται κάθε φορά ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, τα δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία τα οποία συνυποβάλλονται με τη δήλωση, καθώς και ο τύπος και το περιεχόμενο της απλουστευμένης δήλωσης εισοδηματικής κατάστασης, ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής της.»

6. Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 52 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Στους βεβαιωτικούς τίτλους περιλαμβάνονται μόνο εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες γενικά και από ιδιοκατοίκηση.»

7. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 52 του Κώδικα Φορολογίας του Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την καταβολή του φόρου της βεβαίωσης αυτής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 9.»

8. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 77 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ιδιωτικά έγγραφα μίσθωσης αστικών ακινήτων ασχέτως ποσού μισθώματος ή γεωργικών ακινήτων, εφόσον το μίσθωμα είναι ανώτερο των εκατό (100) ευρώ κατά μήνα, προσκομίζονται από τον εκμισθωτή για θεώρηση, μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από τη σύνταξή τους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας που είναι αρμόδιος για τη φορολογία του.»

Άρθρο 7 Προσδιορισμός καθαρού εισοδήματος ορισμένων επιχειρήσεων

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 32 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία και στοιχεία πρώτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., καθώς και των επιχειρήσεων που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία ή τηρούν βιβλία και στοιχεία κατώτερης κατηγορίας της προσήκουσας ή τηρούν ανακριβή ή ανεπαρκή βιβλία και στοιχεία και στην τελευταία αυτή περίπτωση η ανεπάρκεια καθιστά αδύνατη τη διενέργεια των ελεγκτικών επαληθεύσεων, προσδιορίζεται εξωλογιστικώς με πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης με ειδικούς, κατά γενικές κατηγορίες επιχειρήσεων, συντελεστές καθαρού κέρδους.»

2. Η πρώτη περίοδος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Για τις παρακάτω επιχειρήσεις, όταν δεν τηρούνται βιβλία ή τηρούνται βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων:»

3. Η πρώτη περίοδος της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Για τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης το καθαρό τους εισόδημα δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τα παρακάτω ποσά:»

4. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθενται νέο πέμπτο και έκτο εδάφια ως εξής:

«Ειδικά για τα οικονομικά έτη 2003 και 2004 το καθαρό εισόδημα των προαναφερόμενων επιχειρήσεων εξευρίζεται με τις διατάξεις της περίπτωσης αυτής, όπως ισχύουν για το οικονομικό έτος 2002.

Τα προαναφερόμενα ανώτατα όρια καθαρού εισοδήματος περιορίζονται σε τόσα δωδέκατα όσοι οι μήνες λειτουργίας της επιχείρησης σε περίπτωση κατά την οποία η επιχείρηση έκανε έναρξη λειτουργίας ή διακοπής των εργασιών της μέσα στην κρινόμενη περίοδο.»

5. Η περίπτωση β' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Στις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης επιβάλλεται ποσό καταβαλλόμενου ετήσιου φόρου, με το οποίο εξαντλείται η φορολογική τους υποχρέωση για τη δραστηριότητα αυτή, με βάση το ωφέλιμο φορτίο του αυτοκινήτου ως εξής: α) για αυτοκίνητα με ωφέλιμο φορτίο μέχρι 5 τόννους 500 ευρώ με οδηγό τον ιδιοκτήτη και 350 ευρώ με οδηγό τρίτο, β) για αυτοκίνητα με ωφέλιμο φορτίο πάνω από 5 μέχρι και 11 τόννους 700 ευρώ με οδηγό τον ιδιοκτήτη και 500 ευρώ με οδηγό τρίτο, γ) για αυτοκίνητα με ωφέλιμο φορτίο πάνω από 11 μέχρι και 16,5 τόννους 1.200 ευρώ με οδηγό τον ιδιοκτήτη και 800 ευρώ με οδηγό τρίτο και δ) για αυτοκίνητα με ωφέλιμο φορτίο πάνω από 16,5 τόννους 1.500 ευρώ με οδηγό τον ιδιοκτήτη και 1.000 ευρώ με οδηγό τρίτο.

Τα παραπάνω ποσά μειώνονται, προκειμένου για επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται φορτηγά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης και έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό κάτω από είκοσι χιλιάδες (20.000) κατοίκους, κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται η προθεσμία καταβολής του φόρου της περίπτωσης αυτής και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Δαπάνες που αφορούν τη δραστηριότητα αυτή, καθώς και εισφορές που καταβάλλονται σε ταμεία ασφάλισης λόγω της δραστηριότητας αυτής, δεν εκπίπτουν από άλλα εισοδήματα του φορολογουμένου.

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής ισχύουν για τις χρήσεις 2002 και 2003 και τα ποσά φόρου του πρώτου εδαφίου αυτής της περίπτωσης προσαυξάνονται κατά ποσοστό οκτώ τοις εκατό (8%) για τη χρήση 2003.»

6. Στο άρθρο 33 προστίθεται παράγραφος 13 ως εξής:

«13. Από τη χρήση 2004 το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων της παραγράφου 5 και από τη χρήση 2003 των υποχρέων των παραγράφων 7 και 8 του παρόντος που υποχρεούνται να τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας

του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων εξευρίζεται λογιστικώς σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31.»

7. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ως καθαρό γεωργικό εισόδημα, από οποιαδήποτε γεωργική δραστηριότητα, στην περίπτωση που δεν τηρούνται βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ., θεωρείται η πρόσσοδος από το έδαφος, το κεφάλαιο και την εργασία, από τη συμμετοχή τους στην παραγωγική δραστηριότητα μιας γεωργικής εκμετάλλευσης, η οποία προσδιορίζεται με αντικειμενική μέθοδο.»

8. Οι παράγραφοι 1 έως και 4 του άρθρου 33, οι παράγραφοι 7 έως και 11 του άρθρου 50 και το άρθρο 51 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος καταργούνται.

Επίσης, τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος καταργούνται για εισοδήματα που αποκτώνται από 1ης Ιανουαρίου 2002 και μετά.

Άρθρο 8

Κατάργηση επιχειρηματικής αμοιβής εταίρων - διαχειριστών Ε.Π.Ε. και συναφείς διατάξεις

1. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) Η επιχειρηματική αμοιβή του ομόρρυθμου εταίρου και του κοινωνού, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10.»

2. Στην περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Επίσης, ο μισθός και οι κάθε είδους απολαβές που καταβάλλονται από εταιρία περιορισμένης ευθύνης σε εταίρους της για υπηρεσίες που παρέχουν σ' αυτή, εφόσον οι εταίροι είναι ασφαλισμένοι για τις υπηρεσίες αυτές σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο εκτός του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων.»

3. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Στα εισοδήματα της περίπτωσης στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 με συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%). Ο συντελεστής παρακράτησης εφαρμόζεται στο ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλονται και των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου.

Ο φόρος παρακρατείται από την ανώνυμη εταιρία ή την εταιρία περιορισμένης ευθύνης κατά την καταβολή των μισθών και για την απόδοσή του εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59. Με την παρακράτηση του πιο πάνω φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τους μισθούς που λαμβάνουν.»

4. Η παράγραφος 3 του άρθρου 60 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Όσοι παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 9, 10, 11, 12 και 13 του άρθρου 13, των περιπτώσεων β', γ', δ', στ' και ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 και της παραγράφου 4 του άρθρου 57, υποχρεούνται να αποδίδουν αυτόν με σχετική δήλωση, που πρέπει να υποβάλλουν μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα στη δημόσια οικο-

νομική υπηρεσία στην περιφέρεια της οποίας έγινε η καταβολή των ποσών για τα οποία παρακρατήθηκε ο φόρος, ο οποίος αποδίδεται εφάπαξ με την υποβολή της οικείας δήλωσης.»

5. Η παράγραφος 1 του άρθρου 109 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα όλων των υποχρέων νομικών προσώπων του άρθρου 101 με φορολογικό συντελεστή τριάντα πέντε τοις εκατό (35%).

Ειδικά, τα εισοδήματα που αποκτούν από την εκμίσθωση οικοδομών και γαιών οι Ιεροί Ναοί, οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ιερές Μονές, η Αποστολική Διακονία, η Ιερά Μονή Πάτμου, η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου και ιερές Σταυροπηγιακές Μονές Κύπρου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν αποδεδειγμένα κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα ημεδαπά κοινωφελή ιδρύματα φορολογούνται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).»

6. Η περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 109 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12, 13 παράγραφος 1, 55, 111 και 114 του παρόντος, στο εισόδημα που υπόκειται σε φόρο.»

Άρθρο 9

Άλλες ρυθμίσεις και μεταβατικές διατάξεις

1. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 6 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται περίπτωση ι' ως εξής:

«ι) Τα κέρδη αμοιβαίων κεφαλαίων του Ν. 1969/1991 (ΦΕΚ 167/Α') και του Ν. 2778/1999 (ΦΕΚ 295/Α'), καθώς και η πρόσθετη αξία που αποκτούν οι μεριδιούχοι αυτών των αμοιβαίων κεφαλαίων από την εξαγορά των μεριδίων τους σε τιμή ανώτερη της τιμής κτήσης, επιφυλασσομένων των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 48 του Ν. 1969/1991 και της παραγράφου 2 του άρθρου 20 του Ν. 2778/1999. Η πιο πάνω απαλλαγή ισχύει και για τα αμοιβαία κεφάλαια που έχουν συσταθεί σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

2. Οι συντελεστές παρακράτησης που ορίζονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος μειώνονται από τριάντα τοις εκατό (30%) και είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) σε είκοσι τοις εκατό (20%).

Οι συντελεστές παρακράτησης που ορίζονται από τις διατάξεις της υποπερίπτωσης αα' της περίπτωσης β' της παραγράφου 6, της παραγράφου 7 και της παραγράφου 9 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αυξάνονται από δέκα τοις εκατό (10%), δεκαεπτά και μισό τοις εκατό (17,5%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%) σε είκοσι τοις εκατό (20%).

3. Οι περιπτώσεις δ' και η' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος καταργούνται για διαχειριστικές περιόδους εταιριών περιορισμένης ευθύνης που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2003 και μετά.

4. Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 57 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Με βάση την κλίμακα (α) της παραγράφου 1, καθώς και το πρώτο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του αρ-

θρου 9, στους αμειβόμενους με μηνιαίο μισθό, τους συνταξιούχους και τους αμειβόμενους με ημερομίσθιο, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες με σχέση μίσθωσης εργασίας πάνω από ένα έτος στον ίδιο εργοδότη ή με σχέση μίσθωσης εργασίας αορίστου χρόνου, μετά από προηγούμενη αναγωγή του μισθού ή της σύνταξης ή του ημερομισθίου ή της αμοιβής που ορίζεται με άλλη βάση, σε ετήσιο καθαρό εισόδημα.»

5. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 57 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«στ) Στις αμοιβές των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού για τις υπηρεσίες που παρέχουν σε εμπορικά πλοία, καθώς και για τις αμοιβές του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 9.»

6. Στο άρθρο 66 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Ο έλεγχος των δηλώσεων, κατά τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους του παρόντος άρθρου, ενεργείται κατ' αρχήν μόνο στην τελευταία ανέλεγκτη διαχειριστική περίοδο και στις δύο αμέσως προηγούμενες από αυτήν. Ως τελευταία ανέλεγκτη διαχειριστική περίοδος θεωρείται εκείνη για την οποία έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος και δεν έχει παρέλθει η προθεσμία υποβολής της δήλωσης της επόμενης διαχειριστικής περιόδου. Εάν από τον διενεργούμενο κατά τα ανωτέρω έλεγχο προκύψουν, για μία τουλάχιστον από τις ελεγχόμενες διαχειριστικές περιόδους, ουσιαστικές παραβάσεις του Κ.Β.Σ. ή διαφορές καθαρών εισοδημάτων ή κερδών ή αμοιβών από οποιαδήποτε αιτία που υπερβαίνουν το 5% αυτών που έχουν δηλωθεί ή σε ποσό τα 15.000 ευρώ, τότε ο έλεγχος επεκτείνεται και στις δύο αμέσως προηγούμενες ανέλεγκτες διαχειριστικές περιόδους. Εξαιρετικά, πέραν των διαχειριστικών περιόδων που ορίζονται στο πρώτο εδάφιο, διενεργείται έλεγχος σε όλες γενικά τις προηγούμενες ανέλεγκτες διαχειριστικές περιόδους για τις οποίες δεν έχει παραγραφεί το δικαίωμα του δημοσίου για κοινοποίηση φύλλων ελέγχου ή πράξεων επιβολής του φόρου, εφόσον, έστω και για μία από αυτές, υφίστανται διαπιστωμένες ουσιαστικές παραβάσεις του Κ.Β.Σ. ή δεν έχει υποβληθεί δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.»

7. Η περίπτωση α' του άρθρου 102 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Για τα νομικά πρόσωπα της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου, κατά τη διαχειριστική περίοδο η οποία λήγει μέσα στο χρονικό διάστημα από την 1η Αυγούστου του προηγούμενου ημερολογιακού έτους μέχρι τις 31 Ιουλίου του οικείου οικονομικού έτους.»

8. Η παράγραφος 2 του άρθρου 109 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος καταργείται για κέρδη εταιριών περιορισμένης ευθύνης που προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1ης Ιανουαρίου 2003 και μετά.

9. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ζ' Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής οι λέξεις «των παραγράφων 1 και 2» αντικαθίστανται με τις λέξεις «των παραγράφων 1, 2 και 3».

10. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ζ΄ Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε΄ Αναθεωρητικής Βουλής μετά τη φράση «τότε οι εκπώσεις που προβλέπονται από το άρθρο 8» προστίθεται η φράση «και οι μειώσεις του φόρου που προβλέπονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων α΄, β΄, γ΄ και δ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 9».

11. Στο τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ζ΄ Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε΄ Αναθεωρητικής Βουλής οι λέξεις «της περίπτωσης θ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 8» αντικαθίστανται με τις λέξεις «της περίπτωσης δ΄ της παραγράφου 3 του άρθρου 9».

12. Στο πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του Ζ΄ Ψηφίσματος του έτους 1975 της Ε΄ Αναθεωρητικής Βουλής μετά τις λέξεις «της παραγράφου 2» προστίθενται οι λέξεις «καθώς και της περίπτωσης ε΄ και των τριών επόμενων αυτής εδαφίων της παραγράφου 3».

13. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Ν. 2682/1999 (ΦΕΚ 16/Α΄) εξακολουθούν να ισχύουν και μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

14. Η προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 1 του Ν.Δ. 1297/1972 (ΦΕΚ 217/Α΄) παρατείνεται μέχρι και την 31η Δεκεμβρίου 2005.

15. Στο άρθρο 26 του Ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77/Α΄) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Επίσης, απαλλάσσονται από το φόρο τα κέρδη ναυτικής εταιρίας του Ν. 959/1979 (ΦΕΚ 192/Α΄), καθώς και τα μερίσματα που διανέμει αυτή, εφόσον έχει υπαχθεί στο προηγούμενο άρθρο και εκμεταλλεύεται ή διαχειρίζεται πλοίο με ελληνική σημαία που ανήκει στην κυριότητα αλλοδαπής εταιρίας.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Άρθρο 10 Απαλλαγή πρώτης κατοικίας

1. Οι παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 6 και 7 της ενότητας Α΄ του άρθρου 26 του Ν. 2961/2001 (ΦΕΚ 266/Α΄) αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1. Κατοικία ή οικόπεδο, που αποκτάται αιτία θανάτου από σύζυγο ή τέκνα του κληρονομούμενου κατά πλήρη κυριότητα, απαλλάσσεται από το φόρο, εφόσον ο κληρονόμος ή κληροδόχος ή ο σύζυγος αυτού ή τα ανήλικα τέκνα τους δεν έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε κατοικία ή ιδανικό μερίδιο κατοικίας που πληροί τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε οικόπεδο οικοδομήσιμο ή σε ιδανικό μερίδιο οικοπέδου, στα οποία αντιστοιχεί εμβαδόν κτίσματος που πληροί τις στεγαστικές τους ανάγκες και βρίσκονται σε δήμο ή κοινότητα με πληθυσμό άνω των τριών χιλιάδων (3.000) κατοίκων.

Η απαλλαγή παρέχεται για ποσό αξίας:

α) κατοικίας μέχρι εξήντα πέντε χιλιάδες (65.000) ευρώ για κάθε άγαμο κληρονόμο ή κληροδόχο και μέχρι εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ για κάθε έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους, εφόσον στον δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται μία μόνο

κατοικία εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαιρέτου,

β) οικοπέδου μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για κάθε άγαμο κληρονόμο ή κληροδόχο και μέχρι πενήντα πέντε χιλιάδες (55.000) ευρώ για κάθε έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους, εφόσον στον δικαιούχο κληρονόμο ή κληροδόχο περιέρχεται ένα μόνο οικόπεδο εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα και όχι ποσοστό εξ αδιαιρέτου.

Η απαλλαγή χορηγείται και στην περίπτωση που ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος είναι κύριος ποσοστού εξ αδιαιρέτου κατοικίας ή οικοπέδου και κληρονομεί και το υπόλοιπο ποσοστό, ώστε να γίνεται κύριος ολόκληρου του ακινήτου, καθώς και στην περίπτωση συνένωσης ψιλής κυριότητας και επικαρπίας.

Οι στεγαστικές ανάγκες καλύπτονται, αν το εμβαδόν της κατοικίας ή του ιδανικού μεριδίου της κατοικίας είναι εβδομήντα (70) τ.μ., προσαυξανόμενα κατά είκοσι (20) τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα, των οποίων την επιμέλεια έχει ο δικαιούχος.

2. Το αιτία θανάτου αποκτώμενο οικόπεδο ή το οικόπεδο, στο οποίο βρίσκεται η αιτία θανάτου αποκτώμενη κατοικία, πρέπει απαραίτητα να είναι οικοδομήσιμο, να βρίσκεται μέσα σε εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο δήμου ή κοινότητας και τούτο να βεβαιώνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ή, αν αυτές δεν υπάρχουν, από τον αρμόδιο δήμαρχο ή πρόεδρο της κοινότητας και με δική τους ευθύνη.

Προκειμένου για οικισμούς, που προϋπήρχαν του 1923, ή δήμους ή κοινότητες, στους οποίους δεν υπάρχει εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο, η βεβαίωση του προηγούμενου εδαφίου, ότι το οικόπεδο είναι οικοδομήσιμο, χορηγείται από τις ίδιες δημόσιες αρχές ή όργανα.

3. Η απαλλαγή από το φόρο της κτήσης αιτία θανάτου παρέχεται για μία φορά. Δεν απαλλάσσεται ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος που έτυχε απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης ή γονικής παροχής ή κληρονομιάς.

Παρέχεται απαλλαγή από το φόρο για την απόκτηση νέου ακινήτου, με τις λοιπές προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, εφόσον ο κληρονόμος ή ο κληροδόχος, πριν ή κατά την υποβολή του αιτήματος για νέα απαλλαγή, υποβάλει δήλωση και καταβάλει εφάπαξ το ποσό του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην αξία του πρώτου ακινήτου κατά το χρόνο της χορήγησης της νέας απαλλαγής, με τους φορολογικούς συντελεστές του χρόνου χορήγησης της πρώτης απαλλαγής, εκτός αν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου ή στο καταβληθέν τίμημα κατά το χρόνο χορήγησης της πρώτης απαλλαγής είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτών φόρος.

4. Η απαλλαγή παρέχεται με τον όρο ότι η κατοικία ή το οικόπεδο θα παραμείνει στην κυριότητα του κληρονόμου ή κληροδόχου για μία τουλάχιστον πενταετία. Αν πριν από την πάροδο της πενταετίας μεταβιβασθεί η κατοικία ή το οικόπεδο ή συσταθεί σε αυτό οποιοδήποτε εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, ο κληρονόμος ή κληροδόχος έχει υποχρέωση, πριν από τη μεταβίβαση ή τη σύσταση του εμπράγματος δικαιώματος, να υποβάλει δήλωση

και να καταβάλει εφάπαξ ολόκληρο το ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στην αξία του ακινήτου του χρόνου μεταβίβασης ή στο δηλούμενο τίμημα της μεταβίβασης, εφόσον αυτό είναι μεγαλύτερο της αξίας του ακινήτου, εκτός εάν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου κατά το χρόνο της κτήσης αιτία θανάτου είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Πριν από την πάροδο πενταετίας απαγορεύεται να συσταθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο να μεταβιβάζεται η κυριότητα ή να συνιστώνται εμπράγματα δικαιώματα, εκτός από υποθήκη, σε κατοικία ή οικοπέδο, που απαλλάχθηκε από το φόρο κληρονομίας κατά την παράγραφο 1 της ενότητας αυτής, αν δεν προσαρτηθεί από το συμβολαιογράφο, στο συμβόλαιο που θα συντάξει, βεβαίωση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ότι υποβλήθηκε δήλωση και καταβλήθηκε ολόκληρο το ποσό του φόρου που επιμεριστικά αναλογεί στην αξία του μεταβιβαζόμενου ακινήτου.

6. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων της ενότητας αυτής, αν η αξία που απαλλάχθηκε από το φόρο αποτελεί τμήμα της συνολικής αξίας της κατοικίας ή του οικοπέδου, ο κύριος και πρόσθετος φόρος επιβάλλονται στο τμήμα της αξίας που προσδιορίζεται με βάση τη σχέση της αξίας που απαλλάχθηκε προς τη συνολική αξία του χρόνου απαλλαγής.

7. Προκειμένου για κτήση αιτία θανάτου κατοικίας ή οικοπέδου, που απαλλάσσεται από το φόρο κληρονομίας κατά τις διατάξεις της ενότητας αυτής, στην εμπρόθεσμη δήλωση κληρονομίας που υποβάλλεται από τον υπόχρεο πρέπει να διατυπώνεται ρητά αίτημα για απαλλαγή από το φόρο για απόκτηση πρώτης κατοικίας και να γίνεται ρητή μνεία ότι η κατοικία ή το οικόπεδο δεν θα μεταβιβασθεί ή επιβαρυνθεί με εμπράγματο δικαίωμα, εκτός από υποθήκη, για μία πενταετία από την απόκτησή του. Η ρητή αυτή μνεία πρέπει να περιλαμβάνεται και στις πράξεις αποδοχής της κληρονομίας ή κληροδοσίας.»

2. Η ενότητα Α' του άρθρου 43 του Ν. 2961/2001 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Α. Απαλλαγή πρώτης κατοικίας

Σε περίπτωση μεταβίβασης με γονική παροχή εξ ολοκλήρου και κατά πλήρη κυριότητα, με τους όρους και τις προϋποθέσεις της ενότητας Α' του άρθρου 26:

α) κατοικίας, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό μέχρι εξήντα πέντε χιλιάδες (65.000) ευρώ για κάθε άγαμο δικαιούχο. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε εκατό χιλιάδες (100.000) ευρώ, προκειμένου για έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους, και προσαυξάνεται κατά είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους,

β) οικοπέδου, δεν υπόκειται σε φόρο ποσό μέχρι τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για κάθε άγαμο δικαιούχο. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε πενήντα πέντε χιλιάδες (55.000) ευρώ, προκειμένου για έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους, και προσαυξάνεται κατά οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους.»

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του Ν. 1078/1980 (ΦΕΚ 238/Α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Η απαλλαγή που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο παρέχεται:

α) για αγορά κατοικίας από άγαμο μέχρι ποσού αξίας εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ,

β) για αγορά κατοικίας από έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα, που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους μέχρι ποσού αξίας εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους,

γ) για αγορά οικοπέδου από άγαμο μέχρι ποσού αξίας τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, ενώ από έγγαμο και διαζευγμένο ή χήρο ή άγαμο γονέα που έχουν την επιμέλεια των τέκνων τους μέχρι ποσού αξίας πενήντα πέντε χιλιάδων (55.000) ευρώ. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται κατά οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα αυτών και κατά δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα τους.»

4. Η παράγραφος 5 του άρθρου 1 του Ν. 1078/1980 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«5. Η απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης για αγορά κατοικίας ή οικοπέδου παρέχεται μία φορά.

Απαλλαγή παρέχεται και για κάθε νέα αγορά ακινήτου εφόσον:

α) τα ακίνητα που έχει στην κυριότητά του κατά το χρόνο της νέας αγοράς ο αγοραστής, ο σύζυγος ή τα ανήλικα τέκνα τους, δεν πληρούν τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειάς τους και

β) ο αγοραστής υποβάλει την οικεία δήλωση και καταβάλει εφάπαξ το φόρο που αναλογεί στην αξία του ακινήτου που έτυχε της απαλλαγής.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής, ως αξία ακινήτου λαμβάνεται η αξία που έχει αυτό κατά το χρόνο της νέας απαλλαγής. Ο φόρος που αναλογεί εξευρίσκεται με τη χρήση των συντελεστών που ίσχυαν κατά το χρόνο χορήγησης της πρώτης απαλλαγής και καταβάλλεται εφάπαξ, εκτός αν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου ή στο καταβληθέν τίμημα κατά το χρόνο χορήγησης της πρώτης απαλλαγής είναι μεγαλύτερος, οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Η απαλλαγή αυτή παρέχεται και σε πρόσωπα τα οποία έτυχαν απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης για απόκτηση στέγης μέχρι 14.7.1980, καθώς και σε πρόσωπα που έτυχαν απαλλαγής από το φόρο κληρονομίας ή γονικής παροχής για απόκτηση πρώτης κατοικίας, εφόσον για τα πρόσωπα αυτά συντρέχουν οι προϋποθέσεις απαλλαγής της παραγράφου αυτής και καταβληθεί ο οικείος φόρος κατά περίπτωση.»

5. Η παράγραφος 15 του άρθρου 1 του Ν. 1078/1980 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«15. Αν ο αγοραστής ή ο σύζυγος ή τα ανήλικα τέκνα τους έχουν δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή επικαρπίας ή οίκησης σε κατοικία ή ιδανικό μερίδιο κατοικίας ή δικαίωμα πλήρους κυριότητας σε οικόπεδο ή ιδανικό μερίδιο οικοπέδου, θεωρείται ότι καλύπτονται οι κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού στεγαστικές ανάγκες, αν το συνολικό εμβαδόν των ανωτέρω ακινήτων είναι εβδομήντα (70) τ.μ., προσαυξανόμενα κατά είκοσι (20) τ.μ. για καθένα από τα δύο πρώτα τέκνα και κατά είκοσι πέντε (25) τ.μ. για το τρίτο και καθένα από τα επόμενα τέκνα, των οποίων την επιμέλεια έχει ο δικαιούχος.»

Άρθρο 11

Φορολόγηση μεταβίβασης μετοχών και επιχειρήσεων

1. Στο άρθρο 29 του Ν. 2961/2001 προστίθεται παράγραφος 7, που έχει ως ακολούθως:

«7. α. Η αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών, ομολογιών, ιδρυτικών και λοιπών γενικά τίτλων των εμπορικών εταιριών, δημοσίων χρεογράφων ή άλλων τέτοιας φύσης αξιών υπόκειται σε φόρο αυτοτελώς με συντελεστή έξι δέκατα τοις εκατό (0,6%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στην Α' κατηγορία, και με συντελεστή ένα και δύο δέκατα τοις εκατό (1,2%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Β' κατηγορία.

β. Η αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών και λοιπών τίτλων κινητών αξιών, εταιρικών μεριδίων ή μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου, που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, και συνεταιριστικών μεριδίων υπόκειται σε φόρο αυτοτελώς με συντελεστή ένα και δύο δέκατα τοις εκατό (1,2%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στην Α' κατηγορία, και με συντελεστή δύο και τέσσερα δέκατα τοις εκατό (2,4%), προκειμένου για δικαιούχους που υπάγονται στη Β' κατηγορία.

Για την αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων των περιπτώσεων α' και β' απαιτείται η σύνταξη ιδιωτικού εγγράφου, το οποίο συνυποβάλλεται με την οικεία δήλωση, ή συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Για τα περιουσιακά στοιχεία της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 4, 21, 22, 23, 24, 29 παράγραφος 2, 36 και 47.

Η διάταξη της παραγράφου αυτής δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που ο υπόχρεος σε φόρο, με τη δήλωση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων, συνυποβάλλει αίτημα για τη μη εφαρμογή της.»

2. Απαλλάσσονται του φόρου μεταβίβασης ακινήτων οι συγχωνεύσεις ανωνύμων κτηματικών εταιριών, εφόσον η απορροφώσα εταιρία κατέχει το σύνολο των μετοχών της απορροφώμενης.

3. Στο άρθρο 18 του Ν. 2961/2001 προστίθεται παράγραφος 3 που έχει ως ακολούθως:

«3. Για εισηγμένες στο χρηματιστήριο μετοχές, ομολογίες, ιδρυτικούς και λοιπούς γενικά τίτλους των εμπορικών εταιριών, δημόσια χρεόγραφα ή άλλες τέτοιας φύσης αξίες, εφόσον, μέσα στην προθεσμία υποβολής της οικείας δήλωσης, η αξία αυτών έχει υποστεί μείωση κατά 50% τουλάχιστον και εξακολουθούν να ανήκουν στον δικαιούχο της κτήσης είτε στους κατά κληρονομία ή κληροδοσία διαδόχους αυτού, γίνεται νέα εκκαθάριση του φόρου, σύμφωνα με το άρθρο 100 του παρόντος, με βάση το μέσο όρο της τιμής των πωλήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί μέσα στο τελευταίο, πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης, εξάμηνο. Ο επιπλέον φόρος που βεβαιώθηκε εκπίπτει ή επιστρέφεται αυτός που καταβλήθηκε.»

Η παρούσα διάταξη εφαρμόζεται σε υποθέσεις, για τις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννήθηκε από την 1η Ιανουαρίου 2000 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2002.

Άρθρο 12

Φορολογία κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών

1. Στο άρθρο 12 του Ν. 2961/2001 προστίθεται παράγραφος 4, που έχει ως ακολούθως:

«4. Για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, καθορίζεται ο τρόπος προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας: α) των μη εισηγμένων στο χρηματιστήριο μετοχών, λαμβάνοντας υπόψη αποτελέσματα από τους τελευταίους πριν από τη μεταβίβαση ισολογισμούς και την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης και β) ολόκληρης επιχείρησης, μεριδίων ή μεριδίων και ποσοστών συμμετοχής, λαμβάνοντας υπόψη τα καθαρά κέρδη των τελευταίων πέντε (5) ετών, την αμοιβή του επιχειρηματία, το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου ετήσιας διάρκειας και τα έτη λειτουργίας της. Εκτός των ανωτέρω μεγεθών, λαμβάνεται υπόψη και κάθε άλλο στοιχείο που επηρεάζει αυξητικά ή μειωτικά την αξία.

Με την ίδια απόφαση καθορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος αυτής, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά την εφαρμογή τους.

Οι διατάξεις των παραγράφων 3, 4 και 5 της ενότητας Β' του άρθρου 10 του παρόντος εφαρμόζονται ανάλογα.»

2. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Ν. 2961/2001 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Η αξία των επίπλων υπολογίζεται ίση με το ένα τριακοστό (1/30) της αξίας των κτισμάτων που περιλαμβάνονται στην κληρονομία και επιτρέπεται στο Δημόσιο και στον υπόχρεο να αποδείξουν με κάθε νόμιμο μέσο ότι η αξία είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη.»

3. Στο άρθρο 15 του Ν. 2961/2001 προστίθεται παράγραφος 10, που έχει ως ακολούθως:

«10. Η αξία της πραγματικής δουλειάς προσδιορίζεται σε ποσοστό της αξίας της πλήρους κυριότητας, το οποίο ορίζεται:

- στα 8/10 αυτής, προκειμένου για πραγματική δουλειά επί κτισμάτων,
- στα 2/10 αυτής, προκειμένου για πραγματική δουλειά επί ακάλυπτων χώρων κτισμάτων και
- στο 1/10 αυτής, προκειμένου για πραγματική δουλειά επί οικοπέδων ή αγροτεμαχίων.»

4. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 25 του Ν. 2961/2001 προστίθενται περιπτώσεις στ' και ζ', που έχουν ως ακολούθως:

«στ) τα περιουσιακά στοιχεία που είχαν περιέλθει στον κληρονομούμενο αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής από τους γονείς αυτού και κληρονομούνται από αυτούς,

ζ) η απόκτηση περιουσίας, πλην των περιουσιακών στοιχείων για τα οποία εφαρμόζεται η παράγραφος 7 του άρθρου 29 του παρόντος, μέχρι του ποσού των τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ ανά δικαιούχο, εφόσον δικαιούχοι είναι σύζυγος και ανήλικα τέκνα του κληρονομούμενου. Η απαλλαγή για τον επιζώντα σύζυγο παρέχεται εφόσον η έγγραφη συμβίωση είχε διάρκεια τουλάχιστον πέντε (5) ετών.»

5. Οι παράγραφοι 1 και 3 του άρθρου 29 του Ν. 2961/2001 αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«1. Οι δικαιούχοι της κτήσης, ανάλογα με τη συγγενική τους σχέση προς τον κληρονομούμενο, κατατάσσονται στις επόμενες τρεις κατηγορίες. Για καθεμιά από τις κατηγορίες αυτές ισχύει χωριστή φορολογική κλίμακα ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Α'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) σύζυγο του κληρονομούμενου, β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκούσια ή δικαστικά έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικά έναντι και των δύο γονέων), γ) ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού.

Κλιμάκια (ευρώ)	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (ευρώ)
20.000	-	-	20.000	-
40.000	5	2.000	60.000	2.000
160.000	10	16.000	220.000	18.000
Υπερβάλλον	20			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Β'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε: α) κατιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, β) ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, γ) εκούσια ή δικαστικά αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρισσαντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδελφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς), στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου, ζ) πατριούς και μητριές, η) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, θ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες) και ι) ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερό - πεθερά).

Κλιμάκια (ευρώ)	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (ευρώ)
15.000	-	-	15.000	-
45.000	10	4.500	60.000	4.500
160.000	20	32.000	220.000	36.500
Υπερβάλλον	30			

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ'

Για κληρονομική μερίδα ή κληροδοσία που περιέρχεται σε οποιονδήποτε άλλον εξ αίματος ή εξ αγχιστείας συγγενή του κληρονομούμενου ή εξωτικό.

Κλιμάκια (ευρώ)	Συντελεστής κλιμακίου (%)	Φόρος κλιμακίου (ευρώ)	Φορολογητέα περιουσία (ευρώ)	Φόρος που αναλογεί (ευρώ)
5.000	-	-	5.000	-
55.000	20	11.000	60.000	11.000
160.000	30	48.000	220.000	59.000
Υπερβάλλον	40			

Στο ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τις πιο πάνω κλίμακες περιλαμβάνεται ο φόρος υπέρ του Δημοσίου και οι πρόσθετοι σε αυτόν φόροι:

α) 3% υπέρ δήμων και κοινοτήτων, που προβλέπεται από τις διατάξεις του Β.Δ. 24/9-20.10.1958 (ΦΕΚ 171/Α) και β) 7% υπέρ νομαρχιακών ταμείων οδοποιίας που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3155/1955 (ΦΕΚ 63/Α). Η απόδοση των φόρων υπέρ τρίτων γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 81 του παρόντος νόμου.»

«3. Αν στο ίδιο πρόσωπο συντρέχουν οι προϋποθέσεις μείωσης του φόρου, έκπτωσης και απαλλαγής, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και από τις διατάξεις των ενότητων Α' και Γ' του άρθρου 26, οφείλεται ο μικρότερος φόρος που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών.»

6. Το δεύτερο εδάφιο της ενότητας Β' του άρθρου 34 του Ν. 2961/2001 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Το ποσό αυτό ορίζεται στις ενενήντα χιλιάδες (90.000) ευρώ αυτοτελώς για κάθε γονέα και αυξάνεται σε εκατόν τριάντα χιλιάδες (130.000) ευρώ, όταν ο ένας από τους γονείς έχει αποβιώσει.»

7. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 44 του Ν. 2961/2001 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως ακολούθως:

«Οι γονικές παροχές υπόκεινται στο μισό του φόρου δωρεών μέχρι του ποσού που ορίζεται στην ενότητα Β' του άρθρου 34 του παρόντος.»

8. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 82 του Ν. 2961/2001 προστίθεται εδάφιο, που έχει ως ακολούθως:

«Αν ο υπόχρεος σε φόρο είναι ανήλικος κατά το χρόνο απόκτησης του τίτλου βεβαίωσης του φόρου, ο αριθμός των δόσεων που ορίζεται στα προηγούμενα εδάφια διπλασιάζεται. Ο διπλασιασμός του αριθμού των δόσεων δεν ισχύει για τις κτήσεις αιτία δωρεάς ή γονικής παροχής.»

Άρθρο 13

Φορολογία μεταβίβασης ακινήτων

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 7 του Α.Ν. 1521/1950 (ΦΕΚ 294/Α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Αν στην περιφέρεια στην οποία βρίσκεται το ακίνητο εφαρμόζεται το άρθρο 41 του Ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43/Α), επιτρέπεται να επιδοθεί η δήλωση του φόρου μεταβίβασης στον προϊστάμενο της αρμόδιας για τη φορολογία εισοδήματος του αγοραστή δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, ο οποίος χορηγεί αντίγραφο της δήλωσης για τη σύνταξη συμβολαίου και στη συνέχεια τη διαβιβάζει στον προϊστάμενο της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας για έλεγχο των προσδιοριστικών στοιχείων του ακινήτου που δηλώθηκαν.»

2. Η παράγραφος 4 του άρθρου 3 του α.ν. 1521/1950 αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Για τον καθορισμό της αξίας της ψιλής κυριότητας, της επικαρπίας, της οίκησης, της περιορισμένης προσωπικής δουλείας ή της πραγματικής δουλείας επί ακινήτου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 2961/2001.»

3. Η παράγραφος 7 του άρθρου 13 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ 242/Α) καταργείται.

Άρθρο 14

Φορολογία μεγάλης ακίνητης περιουσίας

Η περίπτωση ια' του άρθρου 23 του Ν. 2459/1997 (ΦΕΚ 17/Α) αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«α) Οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί στο μετοχικό κεφάλαιο των οποίων συμμετέχει άμεσα ή έμμεσα το Δημόσιο με ποσοστό 50% και άνω.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

Ειδικός φόρος επί των ακινήτων

1. Εταιρείες οι οποίες έχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα, καταβάλλουν ειδικό ετήσιο φόρο τρία τοις εκατό (3%) επί της αξίας αυτών, όπως προσδιορίζεται με το άρθρο 17 του νόμου αυτού.

2. Από υποχρέωση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους:

α) εταιρείες των οποίων οι μετοχές βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά.

β) εταιρείες οι οποίες έχουν και άλλα ακαθάριστα έσοδα στην Ελλάδα τα οποία είναι μεγαλύτερα των ακαθάριστων εσόδων από ακίνητα. Στα ακαθάριστα έσοδα από ακίνητα δεν υπολογίζονται τα έσοδα από ακίνητα, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

γ) ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του Α.Ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132/Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον Α.Ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82/Α'), το Ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77/Α'), το Ν. 814/1978 (ΦΕΚ 144/Α') και το Ν. 2234/1994 (ΦΕΚ 142/Α') και πλοιοκτήτριες εταιρείες εμπορικών πλοίων για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν στην Ελλάδα αποκλειστικώς ως γραφεία ή αποθήκες για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών. Επίσης εταιρείες για τα ακίνητα που εκμισθώνουν σε ναυτιλιακές εταιρείες του α.ν. 89/1967 όπως ισχύει, αποκλειστικά για την εγκατάσταση των γραφείων ή των αποθηκών τους.

δ) εταιρείες οι οποίες ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, όπως αυτοί νοούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 346/1998 (ΦΕΚ 230/Α'), όπως ισχύει.

3. Εξαιρούνται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 οι εξής κατηγορίες επιχειρήσεων, εφόσον έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α) ανώνυμες εταιρείες που έχουν ονομαστικές μετοχές μέχρι φυσικού προσώπου ή που δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που τις κατέχουν,

β) εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, εφόσον τα εταιρικά μερίδια ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν,

γ) προσωπικές εταιρείες, εφόσον οι εταιρικές μερίδες ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν.

4. Εξαιρούνται από την υποχρέωση της παραγράφου 1 εταιρείες που έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους σε τρίτη χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συντρέχουν οι αναφερόμενες στην παράγραφο 3 υπό στοιχεία α', β' και γ' περιπτώσεις, εφόσον υπάρχει σύμβαση διοικητικής συνδρομής για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής με τη χώρα της έδρας τους.

5. Η απόδειξη των νόμιμων προϋποθέσεων για την υπαγωγή του στις εξαιρέσεις των παραγράφων 2, 3 και 4 βαρύνει το πρόσωπο που τις επικαλείται.

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 θεωρούνται κύριοι ή επικαρπωτές από το χρόνο σύνταξης των οριστικών συμβολαίων ανεξάρτητα από τη μεταγραφή τους.

Άρθρο 16

Ευθύνη παρένθετων προσώπων

1. Παρένθετα πρόσωπα ευθύνονται σε ολόκληρο με τον υπόχρεο για την καταβολή του φόρου που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού παρένθετο πρόσωπο είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή ή ποσοστό σε νομικό πρόσωπο, της παραγράφου 1 του άρθρου 15, που έχει κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο ή συμμετέχει σε τρίτο νομικό πρόσωπο που έχει κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο ή παρεμβάλλεται με οποιονδήποτε τρόπο στη σειρά των συμμετοχών στο κεφάλαιο ενός νομικού προσώπου.

2. Αν η κυριότητα ή η επικαρπία σε ακίνητο μεταβιβασθούν, για την καταβολή του επιμεριστικά αναλογούντος οφειλόμενου φόρου, που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο, και των προσαυξήσεων ευθύνεται σε ολόκληρο με τον υπόχρεο και ο νέος κύριος ή επικαρπωτής.

Άρθρο 17

Διαδικασία επιβολής του ειδικού φόρου

1. Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης είναι η 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.

2. Για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία που έχουν τα ακίνητα και τα εμπράγματα σε αυτά δικαιώματα κατά την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, για τον προσδιορισμό της οποίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10 του Ν. 2961/2001.

3. Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί κάθε φορά να τροποποιείται η αρμοδιότητα που ορίζεται από το προηγούμενο εδάφιο.

4. Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι την 20ή Μαΐου του έτους φορολογίας. Για τον τρόπο υποβολής της δήλωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του Ν. 2961/2001. Ο φόρος που αναλογεί καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της δήλωσης. Η δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την καταβολή του φόρου θεωρείται अपαράδεκτη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

5. Για την καταχώρηση των δηλώσεων που υποβάλλονται, την έκδοση των πράξεων επιβολής του φόρου, την επίδοση των προσκλήσεων, των πράξεων και των υπόλοιπων εγγράφων, την εξώδικη λύση των διαφορών, την έκπτωση του δικαιώματος του Δημοσίου για την κοινοποίηση πράξης επιβολής φόρου και προστίμου, το απόρρητο των φορολογικών στοιχείων και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης του φόρου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις για την επιβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, όπως ισχύουν.

6. Για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 1, καθώς και των άρθρων 2, 4, 9,

15, 22, 23 και 24 του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179/Α'), όπως ισχύουν.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 18 Μεταβατική διάταξη

1. Ειδικά κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, η δήλωση του άρθρου 17 θα υποβληθεί μέχρι την 20ή Ιουλίου 2003.

2. Μεταβιβάσεις ακινήτων από επαχθή ή χαριστική αιτία εταιρειών που υπόκεινται στον ειδικό φόρο που προβλέπεται στο άρθρο 15 του παρόντος, εφόσον πραγματοποιηθούν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του πιο πάνω φόρου μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του φόρου υπεραξίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, του πιο πάνω ειδικού φόρου, καθώς και από το ήμισυ του φόρου δωρεάς ή μεταβίβασης, που αναλογεί κατά περίπτωση.

Εάν η μεταβίβαση του ακινήτου γίνεται προς φυσικό πρόσωπο το οποίο αποδεικνύει ότι είναι ο πραγματικός κύριος του ακινήτου ή σύζυγος αυτού ή έχει σχέση συγγενείας κατευθείαν γραμμή μέχρι δευτέρου βαθμού με αυτόν, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο κτήσης του ακινήτου από την εταιρεία δεν θα είχαν εφαρμογή για τον πραγματικό κύριο οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία και λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής.

Άρθρο 19 Εναρμόνιση του φόρου προστιθέμενης αξίας με την κοινοτική νομοθεσία και άλλες διατάξεις

1. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν. 2859/2000 - ΦΕΚ 248/Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Η ενδοκοινοτική απόκτηση πραγματοποιείται με σκοπό τη διενέργεια μεταγενέστερης παράδοσης αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, για την οποία παράδοση υπόχρεος για την καταβολή του φόρου είναι ο παραλήπτης των αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 35.»

2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 19 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«α) οι τόκοι των επί πιστώσει πωλήσεων, καθώς και τα παρεπόμενα έξοδα με τα οποία ο προμηθευτής επιβαρύνει τον αγοραστή των αγαθών ή τον λήπτη των υπηρεσιών, όπως τα έξοδα προμήθειας, μεσιτείας, συσκευασίας, ασφάλισης, μεταφοράς, φορτοεκφόρτωσης, ακόμη και αν αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης συμφωνίας.»

3. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 19 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι υποκείμενοι που μεσολαβούν στη διάθεση αυτών στο κοινό δεν επιβαρύνουν με φόρο την παράδοση αυτή, έχουν όμως δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 30.»

4. Η περίπτωση κθ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«κθ) η παράδοση αγαθού ή αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους αυτής από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο, από δραστηριότητα αποκλειστικά απαλλασσόμενη ή εξαιρούμενη από το φόρο ή από αγρότη του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, εφόσον για τα αγαθά αυτά δεν έχει παρασχεθεί ούτε ασκηθεί άμεσα, δικαίωμα έκπτωσης, καθώς επίσης και η παράδοση αγαθών των οποίων η κτήση ή η διάθεση έχει εξαιρεθεί από το δικαίωμα έκπτωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 30.»

5. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, το κόμμα γίνεται τελεία και προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Ως κυρίως διεθνείς μεταφορές θεωρούνται αυτές που εκτελούν οι αεροπορικές εταιρείες από και προς το εξωτερικό, εφόσον τα έσοδα από τις διεθνείς μεταφορές υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50%) των συνολικών ετήσιων ακαθάριστων εσόδων τους από αεροπορικές μεταφορές κατά την προηγούμενη της παράδοσης ή εισαγωγής, διαχειριστική περίοδο.»

6. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) η ναύλωση πλοίων και η μίσθωση αεροσκαφών, τα οποία απαλλάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και β', εφόσον προορίζονται για την περαιτέρω ενέργεια φορολογητέων πράξεων ή πράξεων απαλλασσόμενων με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών.»

7. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 30 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) για τις πράξεις που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24, 25, 26, 27 και 28.»

8. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 30 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας προστίθεται νέα περίπτωση σ' ως εξής:

«στ) για την πραγματοποίηση πράξεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 19.»

9. Η παράγραφος 2 του άρθρου 32 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε περίπτωση καταβολής του φόρου από τον υπόχρεο, για τον οποίο προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων β', γ' και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 35, το δικαίωμα έκπτωσης μπορεί να ασκηθεί, εφόσον αυτός κατέχει δικαιολογητικά σχετικά με την πραγματοποίηση της φορολογητέας πράξης από τον εγκαταστημένο στο εξωτερικό υποκείμενο στο φόρο και αποδεικτικό καταβολής του φόρου.»

10. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) αφορά πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων α', β', γ', δ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 30, καθώς και πράξεις για τις οποίες με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών προβλέπεται αναστολή καταβολής του φόρου ή οφείλεται σε διαφορά συντελεστών εκροών - εισροών ή,».

11. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής δεν θεωρείται ότι αποκτά εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας ο υποκείμενος στο φόρο που είναι εγκαταστημένος σε άλλο κράτος - μέλος, ο οποίος πραγματοποιεί στο εσωτερικό της χώρας παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών για τις οποίες υπόχρεος στο φόρο είναι ο παραλήπτης των αγαθών ή ο λήπτης των υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 35.»

12. Η πρώτη περίοδος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Ο υποκείμενος στο φόρο ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά πράξεις για τις οποίες δεν του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, τα νομικά πρόσωπα που δεν υπόκεινται στο φόρο και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, εφόσον διενεργούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, οι οποίες δεν καλύπτονται από την παρέκκλιση της παραγράφου 2 του άρθρου 11 υποχρεούνται:».

13. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 38 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Ο υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά πράξεις για τις οποίες δεν του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, τα νομικά πρόσωπα που δεν υπάγονται στο φόρο, καθώς και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, που πραγματοποιούν φορολογητέες ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, υποχρεούνται να υποβάλλουν στον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. περιοδική δήλωση μόνο για τις περιόδους κατά τις οποίες πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις μέχρι τη δεκάτη πέμπτη (15η) του επόμενου μήνα που ακολουθεί το μήνα της ενδοκοινοτικής απόκτησης και να καταβάλλουν το φόρο που αναλογεί στις αποκτήσεις αυτές.»

14. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 44 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι υπόχρεοι του προηγούμενου εδαφίου έχουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 36 και 38.»

15. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 47 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικότερα, στα προβλεπόμενα στοιχεία του άρθρου 13 του π.δ. 186/1992, για τις πωλήσεις επενδυτικού χρυσού αναγράφονται, εκτός των άλλων, το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του αγοραστή, η ποσότητα και το είδος του επενδυτικού χρυσού, ανεξαρτήτως της αξίας της συναλλαγής.»

16. Στον Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας προστίθεται άρθρο 39α ως εξής:

«Άρθρο 39α

Ειδικό καθεστώς ανακυκλώσιμων απορριμμάτων

1. Απαλλάσσονται από το φόρο οι παραδόσεις και οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ανακυκλώσιμων απορριμμάτων, όπως μέταλλα (σιδηρούχα ή μη), γυαλί, χαρτί ή χαρτόνι, που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις, οι οποίες αγοράζουν ή συλλέγουν τα ανωτέρω υλικά, με σκοπό τη μεταπώλησή τους.

Για τις πράξεις αυτές δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν, προκειμένου για επιχειρήσεις, των οποίων τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα δεν έχουν υπερβεί, κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το ποσό των 900.000 ευρώ.

Για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου των 900.000 ευρώ λαμβάνονται υπόψη τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα, συνυπολογιζομένων και των εσόδων από τυχόν άλλες δραστηριότητες, εκτός από τα ακαθάριστα έσοδα που αφορούν παραδόσεις μη σιδηρούχων μετάλλων.

Προκειμένου για παραδόσεις μη σιδηρούχων μετάλλων, η απαλλαγή ισχύει, ανεξάρτητα από τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα.

3. Επίσης απαλλάσσονται οι παραδόσεις των ανωτέρω υλικών, όταν αυτά αποτελούν κατάλοιπα της παραγωγής ή εμπορίας κάθε είδους επιχείρησης, ανεξαρτήτως ύψους ακαθάριστων εσόδων. Για τις παραδόσεις αυτές παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 30.

4. Οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1 που δεν επιθυμούν την εφαρμογή του καθεστώτος αυτού μπορούν, ύστερα από έγκριση του αρμόδιου Προϊστάμενου Δ.Ο.Υ., να επιβαρύνουν τις πράξεις τους με φόρο. Η έγκριση αυτή χορηγείται, εφόσον από την οργάνωση, τον τρόπο άσκησης της δραστηριότητας και την εν γένει λειτουργία της επιχείρησης, εξασφαλίζεται η ορθή εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο νόμο αυτόν.

5. Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στο παρόν καθεστώς αναγράφουν στα τιμολόγια που εκδίδουν για τις εν λόγω πράξεις, την ένδειξη «χωρίς Φ.Π.Α. - άρθρο 39.α» ή εφόσον χρεώνουν Φ.Π.Α., τον αριθμό έγκρισης που έχει ληφθεί, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο 4.

6. Η ένταξη στο καθεστώς απαλλαγής ή σε καθεστώς υπαγωγής στο φόρο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4, πραγματοποιείται κατά την έναρξη εργασιών ή κατά την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου.

7. Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στην παράγραφο 1 του παρόντος υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης μεταβολών μέχρι 31.1.2003, με την οποία θα δηλώνεται η διενέργεια πράξεων που εμπίπτουν στην παράγραφο 1. Η ίδια προθεσμία ισχύει και για την υποβολή αιτήματος προς τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. για την παραμονή σε καθεστώς φορολόγησης των εν λόγω πράξεων.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.»

17. Οι διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου 66 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, όπως αυτή προστίθεται με την παράγραφο 6 του άρθρου 9 του παρόντος, ισχύουν ανάλογα και για το φόρο προστιθέμενης αξίας και τις λοιπές φορολογίες για πράξεις που πραγματοποιούνται από 1.1.2003 και μετά.

18. Για υποθέσεις φόρου εισοδήματος, φόρου προστιθέμενης αξίας και λοιπών παρακρατούμενων και επιρριπτόμενων φόρων, τελών και εισφορών των προσώπων του άρθρου 2 του Π.Δ. 186/1992 (ΦΕΚ 84/Α'), σε βάρος των οποίων έχουν εκδοθεί και κοινοποιηθεί αποφάσεις επιβολής προστίμου Κ.Β.Σ., για έκδοση εικονικών ή πλαστών φορολογικών στοιχείων ή λήψη εικονικών ή νόθευση φορολογικών στοιχείων, μέχρι το χρόνο παραγραφής του δικαιώματος του δημοσίου για κοινοποίηση φύλλων ελέγχου ή πράξεων επιβολής του φόρου, παρατείνεται το δικαίωμα αυτό για δύο ακόμη έτη πέραν του χρόνου που ορίζεται από τις οικείες κατά περίπτωση διατάξεις. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται για τις διαχειριστικές περιόδους που βαρύνονται με τα εικονικά, πλαστά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία και ισχύουν για υποθέσεις για τις οποίες η προθεσμία παραγραφής λήγει από 31.12.2002 και μετά.

19. Οι προθεσμίες παραγραφής του δικαιώματος του δημοσίου για κοινοποίηση φύλλων ελέγχου ή πράξεων επιβολής φόρων, τελών και εισφορών, οι οποίες λήγουν την 31η Δεκεμβρίου των ετών 2002, 2004 και 2005, λήγουν, αντί των ημερομηνιών αυτών, την 31η Δεκεμβρίου 2003. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει για δηλώσεις που αφορούν εισοδήματα που αποκτήθηκαν ή πράξεις οικονομικής δραστηριότητας που πραγματοποιήθηκαν από 1.1.1998 και μετά, για δηλώσεις για τις οποίες οι προθεσμίες υποβολής τους έληγαν μέχρι 31.12.1992 και για υποθέσεις φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών, προικών, μεταβιβάσεων ακινήτων και φόρου ακίνητης περιουσίας (Φ.Α.Π.).

20. Οι διατάξεις των παραγράφων 18 και 19 του παρόντος έχουν ανάλογη εφαρμογή και σε ό,τι αφορά το χρόνο διαφύλαξης των βιβλίων, των στοιχείων του π.δ. 186/1992, όπως ισχύει, και των παραστατικών των εγγράφων.

21. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 30 του π.δ. 186/1992, όπως ισχύει, τίθεται πριν από τη φράση «το βιβλίο αποθήκης» η φράση «δεν τηρεί ή δεν διαφυλάσσει».

22. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Ν. 3044/2002 (ΦΕΚ 197/Α') καταργείται από τότε που ισχύσε.

Άρθρο 20

Κατάργηση τέλους χαρτοσήμου ασφαλιστικών αποζημιώσεων

Καταργείται το τέλος χαρτοσήμου που επιβάλλεται στις αποδείξεις πληρωμής αποζημιώσεων που καταβάλλονται από ασφαλιστικές εταιρίες για ασφαλίσεις κάθε φύσης, καθώς και στους συμβιβασμούς που αφορούν τις αποζημιώσεις αυτές.

Η ισχύς του άρθρου αυτού αρχίζει από 1ης Ιανουαρίου 2003.

Άρθρο 21

Τροποποίηση του Ν. 2601/1998 και άλλες διατάξεις

1. Στο άρθρο 6 του Ν. 2601/1998 (ΦΕΚ 81/Α'), όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 35, ως εξής:

«35. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος σε περιπτώσεις αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού:

α. Προκειμένου για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου η καθαρή αξία αγοράς υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ για κάθε μηχανήμα ή λοιπό εξοπλισμό, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του από το φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης αντίστοιχα πραγματοποιείται απευθείας από τον κατασκευαστικό οίκο. Σε περίπτωση δε που η αγορά του πραγματοποιείται από άλλη επιχείρηση, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά αγοράς του συνοδεύονται σε κάθε περίπτωση από επικυρωμένο αντίγραφο των παραστατικών πώλησης του συγκεκριμένου μηχανήματος ή λοιπού εξοπλισμού από τον κατασκευαστικό οίκο προς τον προμηθευτή του φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης ανάλογα ή προς άλλη επιχείρηση από την οποία ο ως άνω προμηθευτής αγόρασε το εν λόγω μηχανήμα ή λοιπό εξοπλισμό.

β. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται για κάθε αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που πραγματοποιείται από την 1η Ιανουαρίου 2003 και μετά, έστω και αν η επένδυση ή/και το πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού έχει υπαχθεί στην πρώτη ομάδα ενισχύσεων ή έχει ενταχθεί στη δεύτερη ομάδα ενισχύσεων ή/και έχει αρχίσει να εφαρμόζεται γι' αυτή η ρύθμιση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 27 του άρθρου 6, πριν από την ως άνω ημερομηνία.»

2. Η παράγραφος 25 του άρθρου 4 του Ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285/Α') καταργείται.

Άρθρο 22

Φορολογικές ρυθμίσεις «Αθήνα 2004»

1. Στην παράγραφο 13 του άρθρου 2 του Ν. 2598/1998 (ΦΕΚ 66/Α') τίθεται περίπτωση ια', η οποία έχει ως ακολούθως:

«ια. Για τα αγαθά επένδυσης τα οποία θα αποκτηθούν και θα εξυπηρετήσουν το σκοπό της Α.Ε. Ο.Ε.Ο.Α. ΑΘΗΝΑ 2004 δεν ισχύουν οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 33 του Ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248/Α').»

2. Η περίπτωση στ' της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του Ν. 2598/1998, όπως προστέθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του Ν. 2833/2000 (ΦΕΚ 150/Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«στ. Η αξία των χορηγιών και των δωρεών σε είδος ή χρήμα που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις προς την Εταιρεία εκπίπτει, είτε από τα ακαθάριστα έσοδα της διαχειριστικής περιόδου, εντός της οποίας πραγματοποιήθηκαν οι χορηγίες ή δωρεές, είτε τμηματικά και ισόποσα από τα ακαθάριστα έσοδα της ίδιας χρήσης και των τεσσάρων επομένων. Για την έκπτωση της αξίας των χρηματικών δωρεών απαιτείται: α) διπλότυπη απόδειξη είσπραξης του ποσού της δωρεάς, η οποία εκδίδεται από την Εταιρεία και β) βεβαίωση της Εταιρείας, από την οποία να προκύπτει η αποδοχή της δωρεάς και η καταχώρηση του ποσού αυτής στα επίσημα βιβλία της Εταιρείας. Τα χρηματικά ποσά των χορηγιών ή δωρεών δεν είναι απαραίτητο να κατατίθενται σε ειδικό λογαριασμό της Εταιρείας στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε Τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα και γενικά δεν υπόκεινται στους περιορισμούς που αναφέρονται στην υπο-

περίπτωση γγ' της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, καθώς και στην προβλεπόμενη από τις διατάξεις αυτές παρακράτηση φόρου εισοδήματος. Για την εφαρμογή των παραπάνω ως χορηγία θεωρείται κάθε δαπάνη για την απόκτηση ιδίως δικαιωμάτων χρήσης Ολυμπιακών συμβόλων, εμβλημάτων και σημάτων. Ως χορηγία θεωρούνται επίσης και τα συναφή έξοδα προβολής των χορηγιών είτε στο χώρο διεξαγωγής των Αγώνων είτε σε άλλους χώρους. Με κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού καθορίζονται οι κατηγορίες των εξόδων προβολής που εμπίπτουν στην έννοια της χορηγίας, καθώς και τα δικαιολογητικά για την έκπτωση της αξίας των χορηγιών από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων. Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής ισχύουν από 1ης Οκτωβρίου 2000 και μετά.»

3. Θεωρούνται ως δωρεές, οι οποίες αφαιρούνται από τα ακαθάριστα έσοδα των χορηγιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης στ' της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του Ν. 2598/1998, μόνο τα καταβαλλόμενα από τους ημεδαπούς χορηγούς χρηματικά ποσά προς Α.Ε. Ο.Ε.Ο.Α. ΑΘΗΝΑ 2004, τα οποία αποδεδειγμένα προέρχονται από έσοδα συναλλαγών μεταξύ των χορηγιών και των πελατών τους.

4. Η επιστροφή στη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή και τη Διεθνή Παραολυμπιακή Επιτροπή του επιβληθέντος φόρου προστιθέμενης αξίας επί των πράξεων παροχής υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από την Α.Ε. Ο.Ε.Ο.Α. ΑΘΗΝΑ 2004 προς τα πρόσωπα αυτά, διενεργείται από το Ελληνικό Δημόσιο εντός τριάντα (30) ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης, εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις που ορίζονται από τις κοινοτικές και εθνικές διατάξεις.

Η ανωτέρω επιστροφή του φόρου διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 34 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν. 2859/2000).

5. Τα μισθώματα που αποκτώνται από την εκμίσθωση κατοικιών σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 82 του Ν. 3057/1982 (ΦΕΚ 239/Α'), εξαιρουμένων των παραθεριστικών και ενοικιαζόμενων δωματίων, φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) επί του μισθώματος. Ο φόρος καταβάλλεται από τον υπόχρεο εφάπαξ με δήλωση, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια για τη φορολογία του Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία, σε τρία αντίτυπα, μέχρι 10 Οκτωβρίου 2004. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του εκμισθωτή για τα μισθώματα αυτά, τα οποία δεν επιβαρύνονται με άλλο άμεσο ή έμμεσο φόρο υπέρ του Δημοσίου ή τρίτου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η απόδοση του φόρου και κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής, περιλαμβανομένης και της δυνατότητας κατάθεσης των δηλώσεων και από τις αναδόχους εταιρείες ή τα διαμεσολαβήσαντα τουριστικά ή κτηματομεσιτικά γραφεία.

6. Στην παράγραφο 13 του άρθρου 2 του Ν. 2598/1998 προστίθεται περίπτωση θ', που έχει ως εξής:

«θ. Η παραχώρηση της χρήσης ακινήτων από οποιονδήποτε τρίτο προς την Εταιρεία χωρίς αντάλλαγμα, καθώς και οι δαπάνες για την ανακαίνιση και διαρρύθμιση των ακινήτων αυτών που πραγματοποιούνται από την

Εταιρεία, δεν θεωρούνται εισόδημα για τον παραχωρούντα τη χρήση των ακινήτων, μη εφαρμοζόμενων των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 20 και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος.»

7. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 16 του άρθρου 8 του Ν. 1882/1990 (ΦΕΚ 43/Α') εφαρμόζονται αναλόγως και στην Α.Ε. Ο.Ε.Ο.Α. ΑΘΗΝΑ 2004. Η παραπάνω Εταιρεία απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής των καταστάσεων των συμφωνητικών της παραγράφου 16 του άρθρου 8 του Ν. 1882/1990.

Άρθρο 23

Θέματα προσωπικού Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

1. Οι 335 οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, του κλάδου ΤΕ Τελωνειακών Πλοίων Δίωξης (των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 9 του Π.Δ. 218/1996 - ΦΕΚ 168/Α') του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών μεταφέρονται στον υφιστάμενο κλάδο προσωπικού ΤΕ Τελωνειακών του άρθρου 130 του Π.Δ. 284/1988 (ΦΕΚ 128/Α') και προσυξάνουν ισάριθμα τις θέσεις του κλάδου αυτού.

2. Οι υφιστάμενες, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, θέσεις προσωπικού του προσωρινού κλάδου ΔΕ Προσωπικού Πλοίων Δίωξης Λαθρεμπορίου Τελωνείων (της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του π.δ. 218/1996) μεταφέρονται σε συνιστώμενο με τον παρόντα νόμο προσωρινό κλάδο προσωπικού ΔΕ Τελωνειακών.

3. Ο κλάδος μόνιμου προσωπικού ΤΕ Τελωνειακών Πλοίων Δίωξης και ο προσωρινός κλάδος ΔΕ Προσωπικού Πλοίων Δίωξης Λαθρεμπορίου Τελωνείων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών καταργούνται.

4. Το προσωπικό που υπηρετεί κατά τη δημοσίευση του παρόντος σε θέσεις των κλάδων προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου κατατάσσεται αυτοδίκαια σε αντίστοιχες θέσεις ΤΕ Τελωνειακών και προσωρινού κλάδου ΔΕ Τελωνειακών, κατά περίπτωση, ανάλογα με τον κλάδο και την κατηγορία της θέσης που κατέχει κάθε υπάλληλος.

5. Κάθε άλλη διάταξη που αναφέρεται σε θέματα προσωπικού της παραγράφου 3 του παρόντος καταργείται.

Άρθρο 24

Η προθεσμία του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 3 του Ν. 3037/2002 (ΦΕΚ 174/Α') παρατείνεται αφότου έληξε μέχρι 31 Μαρτίου 2003.

Άρθρο 25

1. Ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και προς ασφαλιστικά ταμεία των επιχειρήσεων που επλήγησαν από την πυρκαϊά της 10.1.1991 στο κτίριο επί των οδών Πανεπιστημίου 62 και Θεμιστοκλέους 1 και των οποίων οι ζημιές δεν αποκαταστάθηκαν, καθώς και οι οφειλές των εκπροσώπων τους που δημιουργήθηκαν από τη δίωξη σε βάρος τους λόγω των οφειλών των ως άνω επιχειρήσεων, μπορούν να καταβληθούν κατά τις διατάξεις του άρθρου 22 παράγραφος 23 του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137/Α') χωρίς τις προσυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής που έχουν επιβαρυνθεί μέχρι τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Σχε-

τική αίτηση πρέπει να κατατεθεί μέσα σε έξι μήνες από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Με την καταβολή της πρώτης δόσης της ρύθμισης αυτής αίρονται εκκρεμούσες ποινικές διώξεις και αναστέλλεται η εκτέλεση καταδικαστικών αποφάσεων για την ίδια αιτία.

2. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 του Ν. 2873/2000 (ΦΕΚ 285/Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι διατάξεις της πιο πάνω περίπτωσης ισχύουν από 1.1.2001 μέχρι 31.12.2003.»

3. Α. Ο φόρος που προβλέπεται από τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31/Α) δεν επιβάλλεται στις πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών για συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε αυτό και διενεργούνται από:

α) τους Ειδικούς Διαπραγματευτές του άρθρου 22Α του Ν. 1806/1988 (ΦΕΚ 207/Α) και του άρθρου 6 του Ν. 2733/1999 (ΦΕΚ 155/Α), στο πλαίσιο της αναλαμβανόμενης, κατά περίπτωση, ειδικής διαπραγμάτευσης, εφόσον οι πωλήσεις αυτές εκκαθαρίζονται μέσω ειδικού κωδικού που τηρείται για λογαριασμό τους από το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών (Κ.Α.Α.) και

β) τους Ειδικούς Διαπραγματευτές του άρθρου 13 του Ν. 2533/1997 (ΦΕΚ 228/Α), για την κάλυψη των κινδύνων που προκύπτουν από την εκτέλεση των υποχρεώσεων ειδικής διαπραγμάτευσης, εφόσον οι πωλήσεις αυτές εκκαθαρίζονται μέσω ειδικού κωδικού που τηρείται για λογαριασμό τους από το Κ.Α.Α.

Β. Ο φόρος που προβλέπεται από τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Ν. 2579/1998 δεν επιβάλλεται στις παραδόσεις που διενεργούνται από Ειδικό Διαπραγματευτή του άρθρου 13 του Ν. 2533/1997 στο πλαίσιο της ειδικής διαπραγμάτευσης και σε εκτέλεση υποχρεώσεων πώλησης εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Παραγώγων Αξιών παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων, εφόσον εκκαθαρίζονται μέσω ειδικού κωδικού που τηρείται για λογαριασμό του από το Κ.Α.Α.

4. Στο άρθρο 24 του Ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212/Α) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από 1.1.2002.»

5.α. Η παράγραφος 4 του άρθρου 6 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Ν. 2859/2000, ΦΕΚ 248/Α) αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 και της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για ακίνητα των οποίων η άδεια κατασκευής εκδίδεται από 1ης Ιανουαρίου 2005.»

β. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 62 του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Στο φόρο προστιθέμενης αξίας υπάγονται και τα εργολαβικά προσύμφωνα ανέγερσης οικοδομών με το σύστημα της αντιπαροχής, τα οποία συντάχθηκαν μετά την 21.8.1986 και η σχετική άδεια εκδίδεται με την 1η Ιανουαρίου 2005.»

Άρθρο 26

1.α. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του Ν. 3016/2002 (ΦΕΚ 110/Α) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η ιδιότητα των μελών του διοικητικού συμβουλίου ως εκτελεστικών ή μη ορίζεται από το διοικητικό συμβούλιο. Τα ανεξάρτητα μέλη ορίζονται από τη γενική συνέλευση. Αν εκλεγεί από το διοικητικό συμβούλιο προσωρινό μέλος μέχρι την πρώτη γενική συνέλευση σε αναπλήρωση άλλου ανεξάρτητου που παραιτήθηκε, εξέλιπε ή για οποιονδήποτε λόγο κατέστη έκπτωτο, το μέλος που εκλέγεται πρέπει να είναι και αυτό ανεξάρτητο.»

β. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 3016/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου πρέπει κατά τη διάρκεια της θητείας τους να μην κατέχουν μετοχές σε ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας και να μην έχουν σχέση εξάρτησης με την εταιρία ή με συνδεδεμένα με αυτή πρόσωπα.»

γ. Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 του Ν. 3016/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Προκειμένου να ελεγχθεί η τήρηση των διατάξεων του νόμου αυτού η εταιρία, μέσα σε είκοσι ημέρες από τη συγκρότηση σε σώμα του Δ.Σ., υποβάλλει στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς το πρακτικό της γενικής συνέλευσης που εξέλεξε τα ανεξάρτητα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Ομοίως υποβάλλεται μέσα στην ίδια προθεσμία και το πρακτικό του διοικητικού συμβουλίου, στο οποίο ορίζεται η ιδιότητα του κάθε μέλους του διοικητικού συμβουλίου ως εκτελεστικού, μη εκτελεστικού ή εκλέγεται προσωρινό ανεξάρτητο μέλος σε αντικατάσταση άλλου που παραιτήθηκε, εξέλιπε ή για οποιονδήποτε λόγο κατέστη έκπτωτο.»

δ. Η παράγραφος 1 του άρθρου 7 του Ν. 3016/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η οργάνωση και λειτουργία εσωτερικού ελέγχου αποτελεί προϋπόθεση για την εισαγωγή των μετοχών ή άλλων κινητών αξιών σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά. Η διενέργεια εσωτερικού ελέγχου πραγματοποιείται από ειδική υπηρεσία της εταιρίας.»

ε. Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του Ν. 3016/2002 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι εσωτερικοί ελεγκτές ορίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας και είναι πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης. Δεν μπορούν να ορισθούν ως εσωτερικοί ελεγκτές μέλη του διοικητικού συμβουλίου, διευθυντικά στελέχη τα οποία έχουν και άλλες εκτός του εσωτερικού ελέγχου αρμοδιότητες ή συγγενείς των παραπάνω μέχρι και του δεύτερου βαθμού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας. Η εταιρία υποχρεούται να ενημερώνει την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς για οποιαδήποτε μεταβολή στα πρόσωπα ή την οργάνωση του εσωτερικού ελέγχου εντός δέκα εργάσιμων ημερών από τη μεταβολή αυτή.»

στ. Το πρώτο εδάφιο του άρθρου 11 του Ν. 3016/2002 αντικαθίσταται αφότου ίσχυσε ως εξής:

«Εταιρίες που έχουν ήδη εισάγει τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς τις διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του παρόντος το αργότερο μέχρι 30 Ιουνίου 2003.»

2. Στην παράγραφο 9 του άρθρου 6 του Ν. 1665/1986 (ΦΕΚ 194/Α) προστίθεται περίπτωση γ' ως εξής:

«γ) Οι συμβάσεις αγοράς ακινήτων από εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης με σκοπό τη χρηματοδοτική μίσθωση του πωλητή του ακινήτου ο οποίος αποκτά την ιδιότητα του χρηματοδοτικού μισθωτή.

Εξαιρούνται οι συμβάσεις αγοράς ακινήτων στις οποίες αντισυμβαλλόμενος είναι εξωχώρια εταιρεία.

Αν το μίσθιο αγορασθεί πριν από την πάροδο τριετίας από την έναρξη της μίσθωσης ή ο μισθωτής μεταβιβάσει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις από τη σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης σε τρίτο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 3 του νόμου αυτού, ή το ακίνητο παραμείνει στην κυριότητα της εταιρείας χρηματοδοτικής μίσθωσης λόγω μη εξόφλησης του συμφωνηθέντος τιμήματος ή μεταβιβασθεί από αυτή σε τρίτο, αίρεται η χορηγηθείσα ως άνω απαλλαγή. Στις περιπτώσεις αυτές καταβάλλεται εφάπαξ ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου κατά το χρόνο άρσης της απαλλαγής, εκτός αν ο φόρος που αναλογεί στην αξία του ακινήτου ή στο δηλωθέν τίμημα κατά το χρόνο χορήγησης αυτής είναι μεγαλύτερος οπότε καταβάλλεται ο μεγαλύτερος αυτός φόρος.

Η οικεία δήλωση υποβάλλεται εντός δίμηνης ανατρεπτικής προθεσμίας από το χρόνο άρσης της απαλλαγής.»

3. Το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τους Υπουργούς Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, μπορεί να συνάψει σύμβαση με τα «Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛ.ΠΕ.) Α.Ε.» με την οποία να συμφωνείται ότι το δικαίωμα προαίρεσης αγοράς και προτίμησης στην απόκτηση μετοχών της «Δημόσιας Επιχείρησης Αερίου (Δ.Ε.Π.Α.) Α.Ε.», που είχε παραχωρηθεί στα ΕΛ.ΠΕ. σύμφωνα με την από 26.5.1998 σύμβαση, σε εφαρμογή του άρθρου τέταρτου παρ. 4 του Ν. 2593/1998 (ΦΕΚ 59/Α'), καταργείται έναντι ανταλλάγματος 60.000.000 ευρώ, πλέον τυχόν οφειλόμενων φόρων, τελών και λοιπών επιβαρύνσεων, που καταβάλλεται από το Δημόσιο προς τα ΕΛ.ΠΕ. κατά 50% με την υπογραφή της σχετικής σύμβασης και κατά 50% εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 2003.

4. α. Το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 28 του Ν. 2843/2000 (ΦΕΚ 219/Α') αντικαθίστανται ως εξής:

«Επίσης, η διαχείριση επιχειρήσεων και κεφαλαίων προορισμένων για συμμετοχή σε αμοιβαία κεφάλαια επιχειρηματικών συμμετοχών (Α.Κ.Ε.Σ.) του άρθρου 7 του Ν. 2992/2002 (ΦΕΚ 54/Α'), εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (Ε.Κ.Ε.Σ.) του άρθρου 5 του Ν. 2367/1995 (ΦΕΚ 261/Α') και αντίστοιχα σχήματα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου που θα διέπονται από τη νομοθεσία αλλοδαπού κράτους και θα επενδύουν στην Ελλάδα ή στην αλλοδαπή, η διαχείριση επενδυτικών σχημάτων, και η παροχή συμβουλών για τη διαχείρισή τους.

Η εταιρεία μπορεί να αναπτύσσει οποιαδήποτε δραστηριότητα σχετική με τους ανωτέρω σκοπούς και με την εν γένει προαγωγή του θεσμού των επιχειρηματικών κεφαλαίων στην Ελλάδα και την αλλοδαπή, περιλαμβανομένης της διοργάνωσης εκδηλώσεων κάθε μορφής. Η εταιρεία μπορεί να ιδρύει και γενικά να συμμετέχει σε νομικά πρόσωπα που έχουν παρεμφερείς σκοπούς.

Για την εκπλήρωση των σκοπών της η εταιρεία μπορεί να επιχορηγείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Μεταβολή του σκοπού της εταιρείας επιτρέπεται μόνο με διάταξη νόμου.»

β. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 28 του Ν. 2843/2000 προστίθεται υποπαράγραφος ε' ως εξής:

«ε) Οι εκδιδόμενες από την εταιρεία ομολογίες κατά το άρθρο 3β του κ.ν. 2190/1920 μπορούν να αποκτώνται από το Δημόσιο, ή από οποιονδήποτε τρίτο. Οι πάσης φύσεως

πρόσοδοι των ομολογιούχων δεν υπόκεινται σε περιορισμό ως προς το ύψος τους και περιλαμβάνονται στην έννοια του τόκου για τους σκοπούς της παραγράφου 8 του άρθρου 26 του Ν. 2789/2000 (ΦΕΚ 21/Α') καθώς και, προκειμένου για ομολογιακά δάνεια της εταιρείας η έκδοση των οποίων λαμβάνει χώρα στο εξωτερικό, για τους σκοπούς του άρθρου 29 του Ν. 2592/1998 (ΦΕΚ 57/Α').»

γ. Στην παράγραφο 11 του άρθρου 28 του Ν. 2843/2000 (ΦΕΚ 219/Α'), όπως ισχύει, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για όσο διάστημα η πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας ανήκει σε ιδιώτες, η εταιρεία δεν υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 2190/1994 (ΦΕΚ 28/Α').»

Άρθρο 27

1. Στο άρθρο 15 του Ν. 2307/1995 (ΦΕΚ 113/Α') προστίθενται τρία εδάφια ως εξής:

«Οι Υπηρεσίες Δημοσιονομικού Ελέγχου (Υ.Δ.Ε.) του άρθρου αυτού είναι αρμόδιες, από 1ης Ιανουαρίου 2003 και για τον έλεγχο, την εκκαθάριση και την εντολή πληρωμής των δαπανών που βαρύνουν τις πιστώσεις του προϋπολογισμού των Περιφερειακών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, με κατά τόπον αρμοδιότητα εντός των ορίων των Νομαρχιακών Τομέων Ανατολικής, Δυτικής και Νότιας Αθήνας, αντίστοιχα.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για τις υποθέσεις που εκκρεμούν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 2002, σε οποιοδήποτε στάδιο και αν βρίσκονται.

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής των προηγούμενων δύο εδαφίων.»

2. Ο έλεγχος, η εκκαθάριση και η εντολή πληρωμής των εξόδων κηδείας δικαιούχων των περιοχών αρμοδιότητας των Υπηρεσιών Περιθαλψής Ασφαλισμένων του Δημοσίου (Υ.Π.Α.Δ.) Κεντρικής Αθήνας, Πειραιά και Θεσσαλονίκης (άρθρα 12, 13 και 14 του π.δ. 52/2001, (ΦΕΚ 41/Α') πραγματοποιούνται από τις Υ.Δ.Ε. Νοσοκομειακής Περιθαλψής Ασφαλισμένων του Δημοσίου στη Νομαρχία Αθηνών - Κεντρικός Τομέας, Νοσηλίων Πειραιά και Νοσηλίων Θεσσαλονίκης, αντίστοιχα.

Η κατανομή των αρμοδιοτήτων αυτών στα Τμήματα των ανωτέρω Υ.Δ.Ε. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Άρθρο 28

1. Οι τραπεζικές, ασφαλιστικές και οι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. ανώνυμες εταιρείες μπορούν να αναπροσαρμόζουν ετησίως την αναπόσβεστη αξία των ιδιοχρησιμοποιούμενων ακινήτων τους στην αξία που προκύπτει με βάση τις διατάξεις του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων, στους ισολογισμούς που κλείνουν μετά την 30.12.2002. Το ποσό της υπεραξίας αναπροσαρμογής που προκύπτει, δεν προστίθεται στα ακαθάριστα έσοδα των εταιρειών για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών τους, αλλά φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή δύο τοις εκατό (2%) στο όνομα του νομικού προσώπου, με την προϋπόθεση ότι ολόκληρο το ποσό της υπεραξίας μεταφέρεται απευθείας σε λογαριασμό ειδικού αποθεματικού, ο οποίος λειτουργεί σύμφωνα με το άρθρο αυτό και με προορισμό το συμψηφισμό της ζημίας που προκύπτει από την αποτίμηση μετοχών ανώνυμων εταιρειών, ομολογιών και λοιπών χρεογράφων, κα-

θώς και μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων και συμμετοχών σε επιχειρήσεις που δεν έχουν τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας, στην κατ' είδος χαμηλότερη τιμή, μεταξύ της τιμής κτήσεώς τους και της τρέχουσας τιμής, όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση β' της παραγράφου 6 του άρθρου 43 του κ.ν. 2190/1920. Ο φόρος αυτός αποδίδεται εφάπαξ με την υποβολή δήλωσης του άρθρου 107 του Ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151/Α') μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από την έγκριση του ισολογισμού από τη Γενική Συνέλευση και δεν θα εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης για τον υπολογισμό των φορολογητέων εσόδων της. Σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης ή διανομής του σχηματιζόμενου πιο πάνω αποθεματικού, θα φορολογείται αυτό με βάση τις γενικές διατάξεις. Οι διατάξεις του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179/Α') και του άρθρου 113 του Ν. 2238/1994 θα ισχύουν και κατά την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου.

2. Για τον υπολογισμό των εκπιπτόμενων από τα ακαθάριστα έσοδα αποσβέσεων λαμβάνεται ως βάση η αξία των ακινήτων της προηγούμενης παραγράφου που προκύπτει μετά την αναπροσαρμογή. Οι υπολογιζόμενες αποσβέσεις που αναλογούν στην υπεραξία αναπροσαρμογής δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα για τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και στα ακίνητα που περιλαμβάνονται στα περιουσιακά στοιχεία που απαρτίζουν την ασφαλιστική τοποθέτηση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Άρθρο 29

Απόσβεση διαφοράς προκύπτουσας κατά το μετασχηματισμό επιχειρήσεων

1. Κατά την απορρόφηση επιχείρησης από ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2166/1993 (ΦΕΚ 137/Α') και του Ν. 2515/1997 (ΦΕΚ 154/Α'), που συμμετέχει στο κεφάλαιο της απορροφώμενης με ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και άνω, η προκύπτουσα χρεωστική διαφορά μεταξύ της αξίας κτήσης και του εισφερόμενου κεφαλαίου, καθώς και το υφιστάμενο αναπόσβεστο υπόλοιπο, το οποίο έχει προέλθει από την ίδια αιτία και έχει εμφανιστεί στον ισολογισμό της απορροφώσας που καταρτίστηκε την 31η Δεκεμβρίου 2001 και μετά, μπορεί να συμψηφίζεται με αποθεματικά των απορροφώμενων επιχειρήσεων ή της απορροφώσας επιχείρησης που υφίστανται κατά το χρόνο σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού, ή σχηματίζονται από τα κέρδη των επόμενων χρήσεων, είτε εφάπαξ είτε τμηματικά και ισόποσα σε δύο έτη. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται για αποθεματικά αναπτυξιακών νόμων του άρθρου 38 του Ν. 2238/1994 και λοιπά αποθεματικά ειδικού σκοπού, καθώς και για το τακτικό αποθεματικό. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο της διαφοράς αυτής δεν επηρεάζει τη διανομή κερδών.

2. Τα συμψηφιζόμενα αποθεματικά της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον έχουν σχηματισθεί από φο-

ρολόγητα έσοδα ή εισοδήματα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης, φορολογούνται αυτοτελώς, στο όνομα της απορροφώσας με συντελεστή δεκαεπτά και πενήντα τοις εκατό (17,50%). Η απορροφώσα εταιρεία υποχρεούται να υποβάλει δήλωση του άρθρου 107 του Ν. 2238/1994 μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από το μήνα που λαμβάνεται η απόφαση από το αρμόδιο όργανο για χρησιμοποίηση του αποθεματικού προς συμψηφισμό της διαφοράς. Ο προκύπτων φόρος καταβάλλεται σε τρεις ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες, η πρώτη ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης, οι δε υπόλοιπες την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο (2) επόμενων, από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης, μηνών. Από το ποσό του επιβαλλόμενου κατά τα ανωτέρω φόρου, εκπίπτει ο φόρος που έχει καταβληθεί και αναλογεί στο μέρος των φορολογηθέντων κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης εισοδημάτων, με τα οποία συμψηφίζεται η πιο πάνω ζημία. Με την καταβολή του φόρου αυτού εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση από το φόρο εισοδήματος της επιχείρησης, των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων και των μετόχων αυτών.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 113 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος του Ν. 2717/1999 (ΦΕΚ 97/Α') και του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179/Α') εφαρμόζονται ανάλογα και στο φόρο που οφείλεται με βάση τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου.

4. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για απορροφήσεις, για την πραγματοποίηση των οποίων συντάσσονται ισολογισμοί μετασχηματισμού μέχρι και 31 Δεκεμβρίου 2003.

Άρθρο 30

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων αυτού του νόμου αρχίζει:

α) Των άρθρων 1 (παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5 και 6), 2 (παράγραφοι 2, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15 και 16), 3 (παράγραφοι 3, 4, 5, 8 και 9), 4, 5 (παράγραφος 3), 6 (παράγραφοι 1, 2, 3, 4, 5, 6 και 7), 7 (παράγραφος 7) και 9 (παράγραφοι 4, 5, 6, 9, 10, 11 και 12) από 1ης Ιανουαρίου 2003, για εισοδήματα που αποκτώνται ή δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, από την ημερομηνία αυτή και μετά.

β) Των άρθρων 2 (παράγραφος 1), 5 (παράγραφοι 1, 4, 5, 6, 7, 8 και 9) και 7 (παράγραφοι 1 και 8 εδάφιο πρώτο) από 1ης Ιανουαρίου 2003, για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά.

γ) Των άρθρων 3 (παράγραφος 6), 8 (παράγραφος 6) και 9 (παράγραφος 7) από το οικονομικό έτος 2003, για εισοδήματα αυτού του οικονομικού έτους και μετά.

δ) Των άρθρων 5 (παράγραφος 2) και 8 (παράγραφοι 2 και 3) από 1ης Ιανουαρίου 2003, για μισθούς και λοιπές απολαβές που βαρύνουν διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά.

ε) Του άρθρου 7 (παράγραφοι 2, 3 και 5) από 1ης Ιανουαρίου 2002, για εισοδήματα που αποκτώνται από την ημερομηνία αυτή και μετά.

στ) Του άρθρου 8 (παράγραφος 1) από 1ης Ιανουαρίου 2003, για εισοδήματα που προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την ημερομηνία αυτή και μετά.

ζ) Του άρθρου 9 (παράγραφος 2) από 1ης Ιανουαρίου 2003, για ποσά που καταβάλλονται ή πιστώνονται από την ημερομηνία αυτή και μετά, με εξαίρεση το συντελεστή παρακράτησης της παραγράφου 7 του άρθρου 13 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ο οποίος ισχύει για μελέτες, σχέδια και έρευνες που αναλαμβάνονται από την πιο πάνω ημερομηνία και μετά.

η) Των άρθρων 10, 11 (παράγραφος 1), 12 (παράγραφοι 2, 4, 5 και 6), 15, 16, 17, 18 και 19 (παράγραφοι 3, 8, 10 και 16) από 1ης Ιανουαρίου 2003.

θ) Του άρθρου 14 από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εφαρμόζεται και στις υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των φορολογικών αρχών και των διοικητικών δικαστηρίων κατά την ημερομηνία αυτήν.

ι) Των λοιπών διατάξεων από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από αυτές.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 24 Δεκεμβρίου 2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΑΠ.-ΑΘ. ΤΣΟΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

Χ. ΒΕΡΕΛΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

Κ. ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΥΑΓΓ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

Μ. ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 24 Δεκεμβρίου 2002

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Φ. ΠΕΤΣΑΛΝΙΚΟΣ